

Document polític

Assemblea Nacional

22 de maig de 2016

Esparreguera (Països Catalans) Índex de continguts

1. Anàlisi de conjuntura.....	3
1.1. Caracterització general de la situació política i social als Països Catalans.....	3
1.1.1 La situació de Catalunya.....	5
1.1.2. La situació al País Valencià.....	6
1.1.2.1. On som.....	6
1.1.2.2. Un horitzó d'oportunitats.....	8
1.1.3. La Situació a Les Illes.....	8
1.1.4 La situació a la Catalunya nord.....	10
1.1.5 La situació a la Franja.....	12
1.2. Els Països Catalans i la dinàmica de reforma de l'Estat espanyol: recentralització, cooptació i pacte d'elits.....	14
1.3. Principals conflictes/clivelles polítiques, socials i/o territorials arreu del país.....	17
1.4. Anàlisi de conjuntura en clau municipal.....	22
1.4.1. Relació amb el teixit associatiu.....	23
1.4.2. Retorn del poder al poble.....	24
1.4.3. La CUP als municipis en clau electoral.....	24
1.4.4. Ara i avui, què permet la política municipal?.....	25
1.4.5. Una nova república, un nou model municipal?.....	27
1.5. La CUP a les institucions: balanç i perspectives.....	27
1.5.1 La CUP al Parlament. El cavall de Troia.....	27
1.5.2 Anàlisi electoral. La revolta de les urnes.....	29
1.5.2.1. Anàlisi de resultats. Què diuen els vots?.....	29
1.5.2.2. Anàlisi d'impacte. A poc a poc però lluny.....	29
1.5.3 Més enllà de les institucions.....	30
1.5.3.1. La CUP i els moviments socials i lluites. Les múltiples trinxeres.....	30
1.6. Àmbit internacional.....	30
1.6.1 L'estat espanyol.....	31
2. Objectiu principal.....	32
2.1. Com el materialitzem?.....	33
2.1.1. Línies treball: ruptura democràtica, procés constituent i construcció de la república... 33	
2.1.1.1. Per la ruptura.....	33
2.1.1.2. Balanç i actualització del full de ruta.....	35
2.1.1.3. Desplegament del Procés Constituent.....	38
2.1.2. El treball amb l'esquerra institucional i amb les lluites polítiques i socials.....	39
2.1.3 Construïm la República catalana ecològica i social.....	43
2.1.4. Construïm una República desmilitaritzada.....	44
2.1.5. Aliances: en el camp local, nacional i internacional; com articulem la nostra política d'aliances a nivell de forces polítiques i a nivell de moviments populars.....	45
2.1.6. Desplegament polític als Països Catalans.....	46
2.2 Possibles respostes de l'estat espanyol. Com les encarem.....	48
ANNEX 1.....	50
Situació de la CUP després de les eleccions municipals de 2015.....	50
ANNEX 2.....	56
Anàlisi de situació electoral a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.....	56

1. Anàlisi de conjuntura

1.1. Caracterització general de la situació política i social als Països Catalans

En els darrers anys, els Països Catalans han viscut intensament la crisi d'un determinat model de creixement econòmic i urbanístic amb greus conseqüències socials i ambientals les quals han donat lloc a importants canvis polítics i institucionals. Aquesta crisi i aquests canvis han obert perspectives transformadores sense precedents per primera vegada des de la mal anomenada transició democràtica, cicle que donà lloc a la fi del franquisme i a la implantació de l'estat de les autonomies, avui en crisi.

Malgrat que l'impacte particular que aquesta crisi està tenint als Països Catalans, en certa manera es pot dir que forma part d'un fenomen més general que s'està donant al conjunt de la Unió Europea, i molt particularment al seu sud geoestratègic, on la intensificació de la crisi econòmica ha anat lligada a l'aplicació de receptes neoliberals, dictades des dels grans organismes internacionals, caracteritzades per: la instauració de la dictadura del deute, entesa com a instrument de dominació i de submissió política i de negació de la sobirania dels pobles a partir de la imposició de la primacia del pagament del deute per sobre de l'atenció de les necessitats socials; l'impuls de la mercantilització de tots els àmbits de la vida, amb un fort impuls de la privatització dels serveis públics que encara resten sota la propietat i la gestió pública; i en general, la imposició dels anomenats criteris de racionalització administrativa, que aprofundeixen l'estratègia capitalista d'aprimar allò públic per obrir espais al capital privat per a l'explotació i l'obtenció de beneficis i, per tant, sostreure i socavar espais de sobirania popular.

Als Països Catalans aquestes tensions imposades pel capitalisme a l'estat espanyol i a l'estat francès contra els pobles que aquests subjuguen es sintetitzen en una tendència a la recentralització estatal que s'oposa frontalment a qualsevol moviment que s'orienti cap a la descentralització, ja no política, sinó fins i tot administrativa. Aquesta tendència es tradueix en les següents contradiccions i lluites, intrínsecament relacionades: en primer lloc, en la contradicció entre els processos de recentralització estatal, envers les lluites d'alliberament nacional; en segon lloc, en la imposició d'una ideologia de racionalització administrativa, que en nom dels principis d'eficiència i eficàcia, tendeix a aprimar l'administració pública substituïnt-la per una dinàmica de privatitzacions i/o internacionalitzacions que s'oposa a qualsevol moviment popular o ciutadà orientat a la recuperació de sobirania, i que posa totes les traves possibles a qualsevol moviment orientat a la recuperació de la propietat i la gestió públiques de serveis colonitzats pel capital privat, ja sigui en forma de remunicipalitzacions o de renacionalitzacions; una altra expressió d'aquesta tendència a la recentralització estatal, és la tendència al buidament de la capacitat real de decisió dels espais de sobirania formal, que són substituïts per àmbits opacs i apartats de qualsevol control democràtic i popular. Com a colofó d'aquesta tendència instrumental del capitalisme als processos de recentralització estatal i administrativa en nom de l'eficiència, lligats al buidatge de sobirania de les velles estructures d'estat, apareixen els seus objectius fonamentals: millorar les seves taxes de benefici, per a la qual cosa és imprescindible augmentar les taxes d'explotació, necessàriament a costa de drets socials i laborals, de drets polítics i democràtics si això és necessari, i òbviament, a costa també de majors taxes d'explotació i depredació del medi natural.

Als Països Catalans aquestes tendències i les polítiques d'ajustament imposades per la Unió Europea i acceptades pels diferents governs estatals i autonòmics han suposat polítiques de

retallades massives que han afectat bàsicament la despesa social fins a 6.455,5 milions d'euros als Països Catalans, esdevenint el deute públic un dels factors determinants dels pressupostos estatals, autonòmics i, fins i tot, municipals. Un deute, però, que no prové tant de les polítiques socials, sinó fonamentalment dels rescats bancaris realitzats a principis d'aquesta dècada.

La situació de dependència i subordinació estructurals de l'economia catalana, s'ha agreujat per una progressiva terciarització, aguditzada fins arribar al 73% de l'economia catalana el passat 2015, procés que no pot separar-se de la destrucció de teixit productiu, que ha expulsat a molta gent del món laboral fins a situar la taxa d'atur per sobre del 20% al conjunt dels Països Catalans, ni d'un seguit de reformes laborals que, des de 2007, no han parat de reduir els drets de les treballadores catalanes. Aquesta espiral espoliadora ha situat el País Valencià i Catalunya entre les comunitats autònomes amb més desnonaments de l'Estat.

De resultes d'aquesta situació, prop d'un 22% de la població dels Països Catalans dins l'estat espanyol viu en situació de risc de pobresa i d'exclusió social, mentre que només un 1% de la població acumula un 8,9% de la riquesa. Dins l'estat francès, Catalunya Nord és un dels seus territoris més empobrits, amb una taxa d'atur d'un 16% en constant creixement.

Com sempre, la pitjor part d'aquest procés de crisi econòmica i social se l'ha endut, els sectors socials més vulnerables com ara els treballadors més pobres, les persones immigrades i les dones, que pateixen el greuge salarial en comparació amb els homes, sent les dones qui continuen assumint majors càrregues de treball productiu i reproductiu i de cures.

Alhora, aquesta situació s'ha de circumscriure en un context de tutelatge, amb un deix colonial, de la finances de la Generalitat per part del govern espanyols i de persecució político-jurídica contra la minsa potestat legislativa del Parlament de Catalunya. En aquest sentit, gairebé 4/5 parts dels ingressos impositius de les anomenades comunitats autònomes provenen dels grans impostos estatals. En conseqüència, a través dels impostos propis, el govern català ingressa 1.700 milions d'euros, mentre que els de titularitat estatal li aporten 15.300 milions d'euros. Unes xifres que demostren la inexistència d'autonomia financera de la Generalitat. Quant a la persecució político-jurídica, subratllar que entre el 2012 i el 2016, el govern espanyol a través del Tribunal Constitucional ha suspès o anul·lat 23 normes jurídiques (lleis i decrets-lleis) aprovats pel parlament de Catalunya, com ara, la llei contra els desnonaments i la pobresa energètica; la llei de prohibició del fràcking; la llei de l'impost sobre els habitatges buits; la declaració independentista del Parlament; el comissionat per a la Transició Nacional; la llei d'acció exterior; la llei del Síndic de Greuges; o la llei de consultes populars no referendàries.

En aquest context, la Constitució de 1978 i tota l'arquitectura institucional que se'n deriva, tant a nivell polític, social, com cultural, ha entrat en crisi en els darrers anys. Una crisi que ha tingut diverses expressions arreu dels Països Catalans en els darrers anys i que es tradueix en una disjuntiva entre reforma i ruptura que assoleix diverses expressions polítiques i institucionals arreu del país:

- A Catalunya, a partir d'un procés de reforma estatutària que fracassa definitivament amb la sentència del Tribunal Constitucional de 2010 i que es tradueix en la puixança de la reivindicació autodeterminista i independentista, sobretot a partir de les darreries de 2009, primer amb les successives onades de consultes municipals per la independència, després amb les manifestacions multitudinàries per la independència de l'Onze de Setembre, la consulta popular del 9 de Novembre de 2014 i la via unilateral oberta arran dels resultats de les eleccions del 27 de setembre de 2015.

- A la resta del país sota administració espanyola, amb la via institucional pel canvi polític, presonera encara de nombroses contradiccions en el seu full de ruta, però que parteix d'alguns trets comuns al País Valencià i a les Balears i Pitiüses:
  - a) la pèrdua de poder institucional del PP a causa de l'enfonsament de la seva densa xarxa clientelar;
  - b) arran d'això, la seva deslegitimació política i social, així com la del PSOE com a alternativa de govern, incapaç de rendibilitzar l'ensulsiada del PP, ha donat lloc a la visibilització d'un escenari de pluralitat política i ideològica sense precedents, especialment al País Valencià;
  - c) per primera vegada des de la Transició, les forces polítiques que n'han sustentat la seva arquitectura institucional assoleixen un suport electoral inferior al 50% dels sufragis;
  - d) això va acompanyat de resultats importants per part de forces polítiques favorables a l'autodeterminació dels pobles, algunes d'elles amb caràcter autocentrat.
- Malgrat que els ritmes polítics i socials vers la independència són radicalment distants en els tres territoris, la mobilització popular massiva i l'aposta institucional per la independència articulada a Catalunya obliga a aprofundir i a prosseguir en aquest camí, perquè Catalunya pot esdevenir tensor i revulsiu detonant de fenòmens similars a partir de la seves pròpies realitats tant al País Valencià com a les Illes Balears. Catalunya ha d'accelerar el procés independentista perquè pot operar com a catalitzador per als altres territoris en el camí cap a l'alliberament nacional.

En els següents apartats entrem a analitzar més detalladament la situació política i social a cada territori.

1.1.1 La situació de Catalunya

Prèvia: l'anàlisi de conjuntura de Catalunya és molt menys extensa en aquest punt ja que en els posteriors apartats es desenvolupa especialment una contextualització específica sobre la situació política d'aquesta part del país.

El Principat de Catalunya és on les contradiccions dels Països Catalans amb l'Estat es presenten més aguditzades a l'actualitat. Una situació que es veu i s'ha vist als carrers amb les mobilitzacions populars però també amb el dia a dia de la política econòmica i institucional catalana, segrestada pels ministeris estatals o amb la no – construcció d'infraestructures bàsiques en els últims anys i la imposició de lleis de caràcter centralitzador. Una resposta des de l'Estat que s'ha combinat amb l'anomenada estratègia de la por, jugada per tots els partits d'àmbit no exclusivament català, davant la proposta independentista.

El moviment popular cap a la independència, un moviment social cristal·litzat en la seva màxima expressió d'ençà del 2010, és una de les manifestacions polítiques de base més contundents i significatives des de l'anomenada transició. El potencial de canvi polític radical que arrossega dota aquest moviment d'una gran transcendència a l'hora de definir la nostra tàctica política. La importància del moviment popular independentista es constata en el fet que només en quatre anys el moviment independentista s'hagi convertit en gairebé hegemònic.

Aquesta realitat s'ha afegit a la pròpia idiosincràsia catalana amb un mapa polític absolutament diferent al de l'Estat espanyol, quant al nombre de partits i en què les coalicions de govern són la

norma des del 2003. Alhora, al mapa polític català sobresurt la fi de l'hegemonia de CiU, encetada en l'anomenada transició, sobretot, a partir de la irrupció del moviment popular independentista massiu i altres lluites i mobilitzacions que també han qüestionat el model polític, econòmic i democràtic vigent. Un mapa polític caracteritzat també per la consolidació de l'unionisme a través de Ciutadans; la irrupció dels anomenats Comuns; i la caiguda radical del pes polític que havia representat el PSC.

1.1.2. La situació al País Valencià

El Partit Popular ha governat durant més de 24 anys a les principals capitals del País Valencià alhora que n'ha estat 20 al front de la Generalitat. Aquest període ha comportat la fulminació del sector primari i secundari en favor de l'especulació urbanística i la terciarització de l'economia basada en el turisme de sol i platja, a més de les obres faraòniques com Marina d'Or, la Ciutat de les Arts i les Ciències o l'Aeroport de Castelló. Avui en dia, al model empresarial valencià hi predominen les PIME, més del 94% de les empreses són microempreses, tenen menys de 10 treballadors o directament són constituïdes per autònoms o tenen propietat familiar malgrat també hi trobem grans empreses com ara Ford, Air Nostrum, Mercadona, Consum i les taulelles Porcelanosa i Pamesa.

La política econòmica del Partit Popular centrada en el monoconreu de la rajola i els grans esdeveniments ha suposat un aprofundiment de la crisi en la societat valenciana que s'ha vist encara més agreujada pels nombrosos casos de corrupció. Entre els condemnats trobem a Blasco, Fabra i Hernández Mateo mentre continuen els casos que encara estan en investigació: Cas Emarsa, Cas Taula, Cas Fórmula 1, Cas Gürtel, Cas Brugal, Cas Foc, Cas Palau de les Arts, Cas Nóos, Cas Canal 9, Cas Terra Mítica, Cas Francisco Martínez, Cas Acuamed i Cas IVAM. S'estima que el cost de la corrupció al País Valencià s'ha situat en 12.500 milions d'euros, un càlcul en què combina els diners públics malversats, la despesa en grans esdeveniments i els diners que s'han invertit en empreses en trames de corrupció. Així, la crisi, la corrupció, el malbaratament de diners públics i l'endeutament han portat a la ruïna l'erari públic. El deute públic valencià ascendeix en 2015 a 41.753 milions d'euros, un 41,30% del PIB i a 8.452 euros per habitant.

Pel que fa a les privatitzacions, al País Valencià s'ha seguit la mateixa línia que a la resta de Països Catalans, on la sanitat i l'educació han sigut les protagonistes d'aquesta regressió de drets. De fet, el País Valencià va ser pioner en la privatització de la Sanitat Pública, coneguda com el model Alzira. Avui en dia, la gestió de la sanitat del 20% de la població valenciana està en mans privades. D'altra banda, pel que fa a l'educació, el govern del PP va blindar el finançament de l'escola concertada fins el 2019 mentre queden moltes escoles per construir i barracons per eliminar en l'àmbit de l'educació pública. Un procés que es va fer en paral·lel a la reactivació de l'anticatalanisme, amb la supressió de 72 línies en valencià i l'aprovació de la Ley de Señas de Identidad.

1.1.2.1. On som

La situació d'emergència social, els nombrosos casos de corrupció, les pràctiques antidemocràtiques del PP i els nombrosos atacs al valencià han comportat també el sorgiment de lluites, de noves apostes institucionals i el ressorgiment de la societat valenciana.

En l'àmbit de les lluites per la defensa de la llengua i la cultura cal destacar el paper d'Escola Valenciana i Acció Cultural, així com a nivell més local El Tempir, d'Elx o la plataforma Castelló

per la Llengua, entre moltes d'altres. Fa més de 23 anys que Escola Valenciana lluita per la immersió lingüística al País Valencià, amb nombrosos estudis que hi donen suport pedagògic i la celebració de les Festes per la Llengua. En les lluites per la defensa de l'escola pública cal sumar-hi la transcendència que va tindre també el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià i, en general, la Plataforma per l'Ensenyament Públic, que van fer reactivar les AMPES. Per la seua banda, Acció Cultural del País Valencià, creada el 1971, treballa en diversos àmbits per la defensa de la llengua i cultura dels valencians i forma part de la Federació Lluïa en l'àmbit de les lluites comunes dels Països Catalans. Es destaca, però, per la convocatòria del 9 d'octubre i el 25 d'abril i per haver lluitat per un espai comunicatiu en català.

En l'àmbit de les lluites socials s'ha de destacar la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, que també ha tingut una forta incidència social, aturant desnonaments i renegociant hipoteques i dacions en pagament. La PAH, a més, ha participat de plataformes i mobilitzacions en diverses lluites socials i ha tingut un paper rellevant en el sorgiment de candidatures municipals alternatives.

Pel que fa l'àmbit institucional és indubtable la rellevància del sorgiment de Compromís, Podemos i les candidatures de confluència. Compromís, després d'un mandat de denúncia de la corrupció, el malbaratament de diners públics, d'algunes qüestions socials i una tímida defensa de la identitat nacional, va assolir l'any passat 19 diputats a les Corts Valencianes (18,19% dels vots) i 721 regidors a les eleccions municipals (15,27% dels vots). D'altra banda, el sorgiment de Podemos també té un fort impacte al País Valencià i aviat es constitueixen còrculos a molts dels municipis valencians. Aquests, però, són força heterogenis. En la seua majoria recullen persones ja organitzades en activitat política, social o cultural. Malgrat estar compostat, en part, per gent compromesa amb la llengua i la cultura el seu Consell decideix encunyar el terme Comunitat Valenciana. A les eleccions autonòmiques de 2015 van obtenir l'11,23% dels vots i 13 diputats.

El sorgiment de les candidatures municipals alternatives o de confluència ha sigut fonamental per al canvi de paisatge polític al País Valencià. Si bé és cert que quasi totes elles estan vinculades a Podemos, el cert és que moltes han aconseguit aglutinar diversos moviments socials i, en alguns casos, sectors de l'Esquerra Independentista. Entre les més importants destaquem Tots i totes som Vinaròs (5 regidors), Castelló en Moviment, Junts per Albocàsser, Agrupación de Electores "Sax Importa" (amb 4 regidors), València en Comú (3 regidors) i Amunt Montcada (2) i Totes amb Burjassot (1), que es va presentar en coalició electoral amb Poble Actiu, així com l'entrada de la CUP al País Valencià amb els 2 regidors de Pedreguer.

Podem dir, doncs, que el canvi a les institucions obre noves perspectives. La coalició PSPV-Compromís governa en minoria a les Corts, amb 42 diputats del 50 necessaris per a l'absoluta. Amb el canvi de govern podem dir que hi ha hagut un canvi d'actitud envers les retallades i la cultura pròpia.

La Conselleria d'Educació va provar de no fer més aportacions als col·legis concertats, però el blindatge en convenis del govern anterior ho impossibilita fins el 2019. Per la qual cosa, s'ha prohibit els col·legis concertats a cobrar el que anomenen quotes voluntàries, a exigir la compra de material en establiments concrets i obligar les famílies a fer aportacions a associacions o fundacions. Podem dir que hi ha algun moviment en el reversió de les privatitzacions del sector públic, així com una declaració d'intencions respecte la llengua i la cultura amb la derogació de la Ley de Señas de Identidad. Malgrat tot, no hi ha hagut un canvi substancial de polítiques: no s'ha reobert Canal 9, no han tornat les emissions de TV3 ni s'ha tramitat una llei de política lingüística

que protegisca el dret dels catalanoparlants i que promoga l'ús de la llengua. A més, una de les conseqüències negatives del canvi de govern ha estat la desmobilització popular.

1.1.2.2. Un horitzó d'oportunitats

Amb tot, la situació sociopolítica actual del País Valencià obri una porta d'oportunitats a la CUP l'hora d'empendre lluites així com per implantar i consolidar el projecte de la CUP i la Unitat Popular al País Valencià

Pel que fa a la qüestió nacional, el País Valencià es troba encara en una fase molt embrionària. El sentiment nacional no és, ni de bon tros, una de les preocupacions elementals de la majoria dels valencians. Però s'ha avançat molt en la descriminalització de l'anomenat pancatalanisme. La identificació de lluita per la llengua amb l'escola pública ha acostat sectors a la lluita i la demanda d'infraestructures i de gestió pública dels recursos propis també ha generat espais de trobada. Sobre aquests pilars, pot anar desenvolupant-se la idea del dret a decidir.

Així mateix, sembla que un important eix vertebrador dels Països Catalans són les comunicacions, el transport per a les persones i les mercaderies. En aquest sentit reclamar un millor transport públic i el desenvolupament del Corredor Mediterrani sembla fonamental. Així com la revisió de les concessions del transport per carretera, un pla de mercaderies que s'encamini al transport ferroviari o altres modalitats no dependents dels combustibles fòssils i la coordinació dels ports de Castelló i València amb els de Barcelona i Tarragona. Finalment, l'infrafinançament i el deute fiscal al País Valencià és una realitat que obrin una interessant batalla política. Segons l'informe sobre finançament elaborat per l'executiu valencià a requeriment del Govern Central l'estiu del 2015 el dèficit de finançament acumulat entre 2002 i 2013 és de 12.433 milions d'euros, 210 euros per habitant a l'any. Igualment, el País Valencià és el territori de l'Estat amb menor despesa per càpita. La reivindicació d'un millor finançament junt a la inversió en serveis públics que milloren les condicions de vida pot ser una lluita avalada per amplis sectors de la societat que es pot explorar a partir d'ara.

1.1.3. La Situació a Les Illes

Les Illes Balears i Pitiüses són un arxipèlag format per quatre grans illes i un total de prop d'1 milió cent mil habitants, un 7,7% de la població del conjunt dels Països Catalans.

L'economia segueix centrada en el turisme i, cada pic més, va devorant altres sectors econòmics. El PIB turístic augmentava un 2,9 el 2014, arribant així a moure més 12.000 milions d'euros aquell any. El turisme abraça el 44,5% del total d'activitat econòmica de les Illes i assegura els ingressos de gairebé el 70% de la població. Per contra, la pagesia passà de poc més de 9 mil persones que s'hi dedicaven l'any 2000 a 6 mil el 2012, al voltant del 4,6% de la població activa.

Per altra banda, el comerç ha vengut marcat per un constant increment de les grans superfícies (ha augmentat prop de 70 mil metres quadrats en els darrers 12 anys), tot i la recent moratòria del nou govern autonòmic, i una manca de discurs sobre la constant aparició i extensió de noves franquícies.

Malgrat els creixements econòmics dels darrers anys, aquest fet no ha revertit en una millora de la situació laboral de la població illenca, que se situava amb una taxa d'atur de 17% el 2015. Especialment preocupant és l'atur entre el jovent, que puja fins el 44,7% en menors de 25 anys. Tanmateix, el PIB per càpita de les Illes Balears se situava en 23.931€ el 2014.

Amb 22 camps de golf i un litoral sobresaturat en àmplies zones de les illes, l'impacte de les activitats econòmiques derivades del turisme en el medi ambient ha estat considerable. Un situació que es veu incrementada els darrers anys pel gran augment de l'oferta turística no reglada. Els gran ingressos de la indústria turística tampoc no han contribuït a la millora de la xarxa de transport públic ni en infraestructures que poguessin beneficiar a la població autòctona.

En el plànol cultural, tot i que es manté la capacitat d'escriure en català, disminueixen les capacitats d'entendre'l, parlar-lo i llegir-lo. Ara mateix, l'ús del català com a llengua habitual se situa en el 47,54% al 2010, front al 45% el 2003.

Pel que fa a la situació política institucional, després de 4 anys de Partit Popular, ens trobam amb una Comunitat Autònoma governada pel pacte de PSIB-[PSOE](#), [MÉS](#) per Mallorca i [Més](#) per Menorca, fruit d'un acord d'aquests partits amb el suport extern de [Podem](#) i Gent per Formentera. Cal destacar que aquesta nova situació es produeix després de 4 anys de govern Bauzà, de mesures contràries a la normalització de la llengua catalana, contràries a l'educació pública i de qualitat, amb retallades dels drets laborals i socials i contra els serveis públics. Anys també de corrupció: al voltant de 16 polítics d'aquest partit passaren per la presó durant la legislatura anterior, 40 càrrecs del partit imputats en prop d'una dotzena de casos. No és d'estranyar que després dels llargs anys de govern del PP, es rebés la nova situació política amb il·lusió i esperança. Tanmateix, no s'ha necessitat gaire temps per veure que el panorama sorgit de les eleccions autonòmiques de 24 de maig de 2015 no satisfaria les necessitats de canvi real.

Els diversos governs autonòmics, insulars i locals han dut a terme diverses mesures per pal·liar els efectes més durs de la crisi o per a respondre a les ànsies de canvi de la població. Entre aquestes, cal destacar: la creació de l'oficina antidesnonaments, la derogació del TIL, el retorn de la targeta sanitària als nouvinguts i nouvingudes irregulars, el retorn a l'Institut Ramon Llull o la derogació de la Llei de Símbols, entre d'altres. Tanmateix, però, els diversos governs actuals no han dut a terme cap iniciativa significativa per millorar les condicions de vida de la gent o per satisfer les il·lusions de canvi de qui els havia votat. Així, a les Illes Balears encara hi ha símbols emblemàtics que no respecten la Llei de Memòria Històrica, com Sa Feixina; no s'ha engegat cap mesura per a la normalització del català, més enllà de fer enrere algunes de contràries molt significatives aplicades pel govern autonòmic anterior; hi segueix havent desnonaments; la participació de la ciutadania en les decisions dels diversos governs és gairebé nul·la; la pau social aconseguida al món educatiu és precària; s'ha cedit davant dels interessos privats en la gestió d'espais públics importants, com ho és ara el Palau de Congressos; no s'ha derogat l'ordenança del civisme; se segueixen celebrant curses de bous; s'ha perdut l'ocasió d'implementar un impost al turisme que pal·liï de manera significativa els nocius efectes que té aquesta activitat econòmica en el medi ambient; no s'ha avançat gaire en la construcció dels Països Catalans ni tan sols en la configuració del subjecte polític nacional alternatiu que defensen; i un llarg etcètera.

Tot i que a les diverses institucions illenques no s'ha produït cap canvi significatiu, les lluites que havien posat entre les cordes l'anterior govern fins a desgastar-lo enormement han disminuït de manera preocupant. Si bé la passada legislatura, la tasca de l'Assemblea de Docents liderà una lluita sense precedents, arribant a realitzar una vaga indefinida durant 3 setmanes, ara, la situació és ben diferent. Els diversos moviments socials de les illes, especialment l'ecologista i en defensa de la llengua catalana, han entrat en letargia. Aquesta apagada de la lluita quan es produeix un canvi positiu de govern és quelcom molt comú a les Illes. Tanmateix, s'esperava que aquesta vegada fos una excepció. És només de la mà dels moviments socials de base i l'anticapitalisme

que la gent és present al carrer, especialment per part de l'esquerra independentista, el teixit llibertari i diversos col·lectius locals.

Tanmateix, a poc a poc l'alternativa va prenent forma: lluny queda l'època en què l'anticapitalisme i, sobretot, l'esquerra independentista era un moviment exclusivament juvenil i amb una proposta política poc definida. Diversos projectes i iniciatives apunten en aquest sentit.

El naixement del nucli de la CUP a Palma és una oportunitat per afavorir l'extensió de la proposta política d'Unitat Popular arreu de les illes. Així l'extensió d'aquesta aposta, en totes i cada una de les diverses fórmules possibles, és una prioritat clara. En aquest sentit, cal valorar molt positivament el naixement de la xarxa municipalista de Mallorca. Això és una entesa entre diverses candidatures municipalistes de Mallorca (Sineu, Pollença, Santa Eugènia, Santanyí, Valldemossa, Artà, Felanitx i Palma) que comencen a configurar un espai polític alternatiu al dels grans partits progressistes tradicionals com mai no havia existit.

Tanmateix, sembla clar que l'avanç de la unitat popular tendrà a cada illa el seu camí i ritme propis, sobretot si tenim en compte que mai no ha existit un subjecte nacional balear. Per això cal ara més que mai definir una proposta política revolucionària per a les classes populars de les illes.

1.1.4 La situació a la Catalunya nord

Catalunya Nord està inclosa, en la seva totalitat i juntament amb la Fenolleda (Occitània), en el departament dels Pyrénées Orientales. Aquest departament formava part fins fa dos mesos de la regió administrativa Languedoc-Roussillon (amb 4 altres departaments, capital Montpellier). El gener del 2016, en el marc d'una reforma estatal recentralitzadora que afecta totes les regions franceses i les seves competències, la regió Languedoc-Roussillon va passar a formar part d'una regió més gran que l'agrupa amb l'antiga regió Midi-Pyrénées (capital Toulouse). Aquesta reforma redueix el nombre de regions de 22 a 13, de les quals només Còrsega té un estatut particular i apunta cap a una reducció de pressupostos gestionats per les anomenades "col·lectivitats territorials" i un progressiu desmantellament de les competències del departament (la unitat administrativa més petita després del municipi i les aglomeracions).

En aquest context de canvi del territori administratiu, s'ha organitzat un col·lectiu que treballa per reclamar un estatut particular en el marc d'aquesta nova regió que permeti mantenir un màxim de poder decisiu en les institucions de proximitat. A més, s'ha optat per fer pressió perquè en el nom hi hagi presència de la particularitat territorial catalana (la proposta conjunta amb els occitans és la de "Occitània- Catalunya"). En aquest col·lectiu, impulsat per la Federació en Defensa de la llengua i la Cultura Catalanes a Catalunya Nord hi participen: la sectorial de Catalunya Nord de l'ANC i els partits polítics següents: Unitat Catalana, Europe Ecologie les Verts (EELV), ERC i la CUP.

Tal i com està passant arreu de la Unió Europea, la progressiva privatització dels serveis públics és una realitat palpable a l'Estat francès. Podríem dir que fins i tot més greu ja que durant molt de temps el prestigi i l'eficàcia del sectors públics eren, amb més o menys encert, reconeguts internacionalment. Aquest desmantellament ha tingut conseqüències directes a Catalunya Nord.

- Privatització progressiva, però virulenta, del servei de correus. A aquesta agressió concreta hi ha hagut una resposta col·lectiva impressionant ja que l'any passat a Tuïr i enguany a Ribesaltes i Cabestany les carteres han fet vagues que a dia d'avui han superat els 80 dies i en les quals han estat acompanyades per comitès d'usuaris que se solidaritzaven amb la

lluïta. En aquest àmbit el sindicat [Sud](#) ha estat el més present i reivindicatiu en les mobilitzacions.

- En l'àmbit sanitari, la situació de l'Estat francès és molt diferent de la de l'Estat espanyol ja que els metges de capçalera i la majoria de serveis (anàlisis, ràdios, especialistes) són liberals. La seguretat social paga una part de les prestacions en base a una tarifa màxima establerta per l'Estat. La privatització actual passa per reduir la tarifa màxima marcada en determinats serveis, obligant a augmentar la part que pot ser reemborsada per les mútues i per tant la necessitat de contractar-ne una i el seu progressiu augment de quotes. Darrerament hi ha hagut vagues de doctors que no han tingut gaire incidència mediàtica.
- En tercer lloc, una de les afectacions més importants de les retallades s'ha notat enguany en l'ensenyament públic mitjançant una reforma que s'ha de posar en funcionament el proper setembre 2016. Aquesta reforma estatal augmenta el nivell d'autonomia dels instituts permetent als caps d'establiment decidir quines assignatures prioritzen (més enllà de les troncales obligatòries) i així reduir o eliminar les assignatures "opcionals" (llatí, tallers de cinema, català....) desprestigiant l'ensenyament públic i amenaçant greument l'ensenyament del català (tant les línies bilingües com l'ensenyament opcional) amb una reducció d'hores significativa tal i com ho ha denunciat el [col·lectiu de professors de català de Catalunya Nord](#).

Pel que fa a la possibilitat de presentar-se a unes eleccions d'àmbit municipal el sistema electoral francès és extremadament bipartidista i tanca les portes a qualsevol possibilitat que un partit petit arribi a treure representació tot sol. Aquest sistema s'ha traduït a Perpinyà per un manteniment del poder en mans d'un únic partit durant més de mig segle i un bipartidisme que en les darreres eleccions (2014) va deixar de ser el clàssic PS vs. Républicains per passar a ser Républicains vs. Front National. Perpinyà, ha estat i és una ciutat important pel partit d'extrema dreta, i particularment en els últims anys. Més enllà de la seva capital, el Front National ha vist a la Catalunya Nord un caldo de cultiu propici per a uns bons resultats, afavorit per la presència local del número 2 del partit. A les municipals de 2014, Perpinyà va ser la primera ciutat de més de 100.000 habitants on un candidat d'extrema dreta va guanyar una primera volta. Aquest resultat (dreta extrema i extrema dreta) s'ha traduït per un gir encara més accentuat cap a polítiques de dreta a la ciutat i en particular l'acceleració de la gentrificació del centre ciutat en barris com Sant Jaume i un augment dels mitjans dedicats a la "seguretat" de la ciutat. Sense cap oposició real els dos partits tenen camp lliure per desenvolupar el seu discurs. O s'organitza l'oposició de forma àmplia i efectiva o la via electoral seguirà sent un carreró sense sortida.

Així doncs, ara per ara, l'única via de resposta és el carrer. A banda de les lluites que ja s'han esmentat anteriorment (carters, col·lectiu de professors de català, mobilitzacions a Tuïr...), també cal destacar les lluites següents:

- El Col·lectiu de Sense Papers de Perpinyà i el seu Comitè de suport que tenen diversos àmbits de treball, com per exemple l'habitatge amb el nom de Bouge-Toït,
- El Col·lectiu de dones que agrupa un ventall molt ampli d'associacions i partits polítics i que treballa per posar a l'ordre del dia les reivindicacions feministes.
- La Federació d'Entitats en defensa de la Llengua i la Cultura Catalanes agrupa les associacions que treballen des d'un àmbit lingüístic i cultural a Catalunya Nord, entre les quals cal destacar el Casal de Perpinyà, Aire Nou de Baó, Arrels o La Bressola.

- La sectorial de l'ANC de Catalunya Nord és un element essencial per comprendre com es percep el procés independentista des de Catalunya Nord.
- El recentment creat Observatori dels Drets i les Llibertats que neix arran dels diversos atemptats que van afectar París i la retallada dels drets per part del Govern.

Catalunya Nord ha tingut un teixit associatiu i polític que malgrat la situació complexa i una dispersió de les forces, ha mantingut una activitat continua sota formes molt diverses. Des dels anys 70, des d'un punt de vista de les reivindicacions culturals i lingüístiques, quan van néixer espais que s'han consolidat com a infraestructures: la Universitat Catalana d'Estiu, l'escola maternal La Bressola, escola primària Arrels, ràdio Arrels a l'actualitat amb els col·lectius esmentats. Entremig hi ha hagut moments claus com l'existència de l'assemblea comarcal de Maulets, el nucli del SEPC, la creació de la Diada del 7 de novembre o el treball conjunt amb d'altres col·lectius anticapitalistes de caire llibertari o trotskista.

1.1.5 La situació a la Franja

La Franja de Ponent compta amb una població d'uns 68.000 habitants. Les diferències econòmiques i demogràfiques entre les seves comarques són ben patents, com radicalment diferents són els seus territoris en termes orogràfics i naturals. Unes diferències que concorden bastant amb aquelles que també es donen entre les comarques catalanes amb què fan frontera. Cal recordar que les comarques de la Franja són la Baixa Ribagorça (13.395 habitants), la més rica de totes a causa de l'explotació turística de muntanya i la baixa densitat geogràfica, ha perdut més de la meitat d'habitants en 100 anys, la Llitera (18.852 habitants), una de les comarques més pobres de l'Aragó amb una economia basada en el sector agrícola i ramader, el Baix Cinca (24.552 habitants), la més activa de les quatre i on hi trobem la capital, Fraga, amb una economia més terciaritzada i el Matarranya, la més pobre d'elles i que, conjuntament amb la Baixa Ribagorça, ha patit un despoblament constant en l'últim segle.

La Franja es caracteritza per la preeminència de municipis molt petits que es combinen a totes les comarques amb dos o tres nuclis més grans que concentren bona part dels serveis i les activitats culturals. A més a més, exceptuant alguns casos extraordinaris com ara Fraga, existeix una tendència generalitzada, progressiva i imparabile a la pèrdua de població, molt especialment de menors de 30 anys. Existeix un envelliment poblacional, que s'aguditzava de forma creixent any rere any, i que amb la baixa natalitat i la marxa dels més joves conforma un panorama esclaridor de les dificultats que s'enfronten a la Franja a dia d'avui. A més, la crisi econòmica en què vivim des de fa ja pràcticament una dècada no ha fet altra cosa que agreujar la situació. De la mateixa manera que a la resta dels Països Catalans, l'activitat agrària i ramadera, clau per la comprensió del territori i la identitat de la Franja de Ponent com hem vist, pateix els problemes de la manca de relleu generacional davant la perspectiva o creença dels joves en l'absència de perspectives, condemnant moltes explotacions a la seva extinció i posant en risc tot un modus de vida.

Als problemes endèmics d'aquestes comarques cal afegir alguns més, sent el més fonamental l'adscripció dins dels diferents ordenaments territorials a les províncies aragoneses, on la seva població constitueix una minoria (5% de la seva totalitat) i on els seus territoris són perifèrics i estan completament desvertebrats; a més a més, són dependents d'infraestructures que fonamentalment discorren d'est a oest, i mai de nord a sud, la qual cosa dificulta notablement la comunicació interna dins de les pròpies comarques i entre elles mateixes. Així doncs, una minoria minoritzada que la comunitat autònoma d'Aragó ha menyspreat i atacat a nivell cultural, polític, social, educatiu i legislatiu.

Per tot plegat, establir lligams amb individus, nuclis i col·lectius socials, polítics o culturals de la Franja de Ponent i començar a treballar amb propostes concretes en benefici del territori només pot passar per un ple reconeixement de les seves particularitats i un increment dels contactes a tots els nivells. En aquest sentit, el mateix que és aplicable pel cas del País Valencià, Andorra i les diferents Illes, té el seu correlat en el cas del Matarranya, el Baix Cinca, la Llitera i la Baixa Ribagorça, que han de ser reconegudes com “subjectes polítics” potencials, particulars i diferenciats, els quals arribat el cas s’haurien de federar com a tal amb la resta dels Països Catalans. Així mateix, cal tenir en compte que a la Franja hi ha molt arrelat un sentiment de pertinença a Aragó, la qual cosa ens ha de servir com a guia abans de dur a terme qualsevol intent de treballar amb les seves poblacions i entitats. Per això mateix és molt important que cadascuna de les passes que es donin des del primer dia siguin les adequades. Cal, doncs, treballar amb molta cura i respecte cap als sentiments identitaris moltes vegades diferenciats i les realitats socials, culturals i polítiques particulars de la Franja.

És urgent afrontar els principals reptes i problemes existents a la Franja: fonamentalment, el ràpid procés de substitució lingüística del català pel castellà com a llengua vehicular i, per tant, la seva desaparició. Així doncs, no es tractaria de reivindicar quelcom en base a un dret històric i amb la vista posada en tornar a la situació fronterera prèvia a l’any 1300, si no de treballar d’acord amb les necessitats que ens marca i les possibilitats que ens brinda la realitat del propi espai franjolí: la cerca de mecanismes, canals i alternatives per promoure una revalorització i defensa aferrissada de la llengua, la cultura popular i el territori, tot posant l’accent en el menyspreu i la marginació permanent que han patit a mans dels partits i les institucions de l’estat espanyol, incloent en primer lloc el Govern d’Aragó; però també la lluita davant la sangria demogràfica endèmica, la manca d’infraestructures i la depressió econòmica arrossegada per les comarques de la Franja de Ponent. Una estratègia que ha de passar també per crear lligams amb les comarques de la Catalunya autònoma amb què fan frontera administrativa.

A nivell polític i fent apostes clarament catalanistes s’han donat iniciatives com Convergència Democràtica de la Franja (CDF), partit apadrinat per Convergència Democràtica de Catalunya, o Entesa per Calaceit, vinculada a ERC, que es van presentar a les municipals del 2011 però no al 2015. Més propers a la CUP des del punt de vista del discurs i el projecte polític trobem Purna, que agrupa el jovent de l’esquerra independentista aragonesa i que col·labora puntualment amb Arran en causes com ara la defensa de l’Ebre. Darrerament han engegat la campanya Yo no marchó! a nivell nacional contra l’emigració juvenil i el despoblament rural, la qual ha arribat a Fraga aquest mateix mes de març. Aquesta és una dinàmica interessant de col·laboració que podria anar lligada a la d’organitzar internament dins la CUP totes les persones que tenen origen aragonès i franjolí per establir lligams permanents amb individus i institucions de la Franja properes d’alguna manera a nosaltres. Tot plegat amb l’objectiu de sensibilitzar cap a les particularitats de cada comarca, i promoure lluites i accions col·lectives de tot tipus en defensa del territori i de la llengua, tant des d’ací a Catalunya com a les comarques franjolines¹.

---

¹ També cal destacar alguns dels col·lectius i iniciatives potencialment properes a la CUP des del punt de vista polític o sensibles a la defensa del territori i de la llengua en l’àmbit cultural. Pel que fa a l’espai cultural existeix la revista *Temps de Franja*, impulsada pel sociòleg matarranyenc Natxo Sorolla i l’escriptor i dissenyador Carles Terès. Una iniciativa promoguda i editada des de la [Iniciativa Cultural de la Franja](#) (ICF), una organització nascuda tres anys després, al 2003, amb la voluntat de coordinar els esforços de les diferents plataformes que lluiten per la defensa del català a les diferents comarques del territori franjolí. En aquest sentit, i dins del mateix espai i esperit, cal destacar el [Moviment Franjolí per la Llengua](#) (MFL), una plataforma creada l’any 2012 en plenes mobilitzacions contra la llei que consagrava el LAPAO. Igualment, treballant sobre el territori trobem Acció Cultural del País Valencià (ACPV), amb seu a Fraga, i la Coordinadora d’Associacions per la llengua (CAL), que han sigut les encarregades durant molts anys de dinamitzar la vida cultural i lúdica de la Franja i de posar en marxa el Correllengua. No voldríem deixar de mencionar la importància històrica de la [Llibreria Serret](#) de Vall-de-Roures (Matarranya) en la difusió i promoció de la llengua catalana des de l’any 1983.

1.2. Els Països Catalans i la dinàmica de reforma de l'Estat espanyol: recentralització, cooptació i pacte d'elits

La crisi econòmica iniciada l'any 2007 ha obert tot un seguit d'escenaris polítics difícils de preveure amb anterioritat. Després de vuit anys de crisi econòmica, d'agudització de les desigualtats de classe, de crisi relativa de l'Estat espanyol i de l'aparició de nous projectes, moviments i ofertes polítiques arreu dels Països Catalans disposem d'una perspectiva prou àmplia per analitzar acuradament l'actual conjuntura política. Precisament en base a aquesta anàlisi, podem continuar construint la nostra alternativa de ruptura independentista, anticapitalista i feminista.

Els darrers dos anys han posat sobre la taula una dinàmica que afecta al conjunt dels Països Catalans i, també, a l'estratègia política de la CUP: l'obertura d'un procés de reforma del projecte d'Estat-nació espanyol. Aquesta dinàmica de reforma, una clara operació reformista si és vol, s'ha activat de manera simultània, i en part com a reacció, a l'extensió de la demanda d'independència i les diverses mobilitzacions independentistes al Principat de Catalunya i a l'eclosió de diverses mobilitzacions populars arreu dels Països Catalans. En bona mesura, l'actual procés de reforma de l'Estat-nació espanyol és el producte de la crisi de l'arquitectura institucional de la transició i l'ordenament constitucional del 78, evidenciada amb l'eclosió de la crisi i la pèrdua accelerada de sobirania respecte les institucions europees i els poders financers, i dels diversos desafiaments a l'estatus quo político-institucional dels darrers dos anys: la crisi del sistema de partits d'àmbit espanyol, el creixement de la demanda d'independència al Principat de Catalunya i, en menor mesura, la contestació popular a les polítiques d'espoli social en contra el patrimoni públic i els interessos populars.

La simultaneïtat d'aquests elements és el que explica la necessitat imperiosa de reforma del projecte d'Estat-nació espanyol amb un objectiu central: mantenir i consolidar el projecte unitari d'Espanya com a l'instrument més efectiu de les classes dominants per aplicar el model social i polític necessari per a l'actual acumulació capitalista i exercir la seua hegemonia. En aquest sentit, és important tenir present que el procés de reforma de l'Estat-nació espanyol com a forma de dominació concreta sobre els treballadors i treballadores, els sectors populars i els diversos grups nacionals existents a l'Estat té diversos components.

En primer lloc, les polítiques de recentralització del govern de l'Estat. Les dinàmiques de recentralització estatal s'estan produint arreu d'Europa davant les dificultats de creixement en l'actual fase del capitalisme europeu. En el cas dels Països Catalans sota dominació espanyola, les polítiques de recentralització i el buidatge de facto de competències via endeutament persegueix debilitar al màxim el marge de maniobra dels governs autonòmics, especialment el principatí, per tal de situar-los en una posició d'extrema debilitat davant una possible oferta de reteixir una nova transició. Una segona transició en la fórmula que s'ha acabat popularitzant. En segon lloc, les propostes de reforma de l'Estat via reforma constitucional, fa uns anys fora de l'agenda política i ara plenament situades en la centralitat política espanyola, amb la possibilitat d'un reencaix del Principat de Catalunya amb un status especial, en el millor dels casos, en un nou ordenament jurídic-estatal i, fins i tot, en un compromís retòric a mig termini de referèndum pactat i una lleugera millora del finançament autonòmic, acompanyada d'alguna altra concessió, per al País Valencià i les Illes Balears.

D'aquesta manera, recentralització i oferta reformista són els dos components bàsics d'un procés de reformulació de l'arquitectura institucional de l'Estat amb l'objectiu de reteixir el projecte de

dominació espanyol en el marc de la perifèria del capitalisme UE. És tracta de posar en circulació una segona transició que assegurí durant unes quantes dècades més un marc social i polític favorable a les elits econòmiques i polítiques més dinàmiques, tant espanyoles com dels Països Catalans, i a la inversió estrangera. En el fons, una reformulació d'una forma d'èxit com l'existent entre els primers anys vuitanta i el 2007 a l'Estat espanyol, amb un pacte d'elits en la construcció de l'estabilitat institucional, que és pretén reeditar sota condicions objectives i subjectives diferents i clarament més negatives per al conjunt dels Països Catalans i el conjunt de treballadors i treballadores i classes populars.

Els canvis produïts en els darrers anys en tots els àmbits fan, però, impossible reeditar aquestes velles fórmules de la mateixa manera. Tot i així, cal tenir present que hi ha elements versemblants que fan pensar que el punt d'arribada de l'esgotament del projecte d'encaix del Principat a Espanya, dels governs de progrés i de canvi al conjunt dels Països Catalans, de l'evaporació del vincle absolutament anòmal entre democràcia, benestar i capitalisme pot ser el d'un nou procés de reforma que regeneri l'Estat-nació espanyol com a forma de dominació de classe i nacional parcialment renovada.

Precisament, els canvis polítics produïts als Països Catalans en els darrers anys són els que impossibiliten la reedició de les velles fórmules de pacte entre elits que havien funcionat amb alts i baixos fins el 2007 com a garantia de l'estabilitat de l'Estat. En el cas del Principat de Catalunya, les diverses i constants mobilitzacions independentistes des del 2010, amb consultes populars, manifestacions, actes de desobediència, el creixement electoral i, fins i tot, el succedani del 9 N, han transformat absolutament la realitat política principatina. La dimensió popular de la mobilització independentista, més que no pas la política institucional, és la que ha fet esvair la possibilitat de l'encaix del Principat a Espanya tal i com s'havia plantejat en el llarg període de "regnat" autonomista del pujolisme, del tripartit i del neopujolisme d'Artur Mas. En el cas del País Valencià, l'inici d'una fase de mobilització popular i social important el 2012 amb l'anomenada primavera valenciana i la lluita contra les retallades i la corrupció, les diverses iniciatives en defensa del valencià, els canvis produïts en el terreny electoral, municipal i autonòmic, han dibuixat també un nou escenari polític. El procés de descomposició de la dreta espanyolista del PP, fortament assentada en un sòlid clientelisme construït durant dècades, la fallida del model d'Estat de les autonomies al País Valencià, els canvis de govern municipals i autonòmic i un nivell de contestació i mobilització social creixent, especialment entre el 2012 i el 2015, han permès redibuixar el País Valencià amb un protagonisme i perfil polític propi; tot i que, sense abandonar les coordenades de subordinació al projecte d'Estat-nació espanyol. Per últim, a les Illes Balears s'ha produït, també, un procés similar al seguit al Principat i al País Valencià. La vaga de docents i l'àmplia mobilització en defensa del català a l'escola i en contra de les retallades el 2013, les diverses lluites en defensa del territori, els canvis de governs municipals i autonòmics, etc. han permès posar fi a la política violentament espanyolista del PP de Bauzà i oxigenar la realitat política i social illenca.

Ens trobem, doncs, en l'actualitat amb una realitat comuna als Països Catalans que podem caracteritzar de la manera següent: una dinàmica àmplia de mobilització social, de mobilització independentista al Principat, de defensa de la identitat pròpia al País Valencià i les Illes ha produït uns resultats electorals que han donat lloc a nous governs, municipals i autonòmics, que s'han erigit en portadors de les demandes que la mobilització popular havia posat sobre la taula. Malgrat tot, el fet que al Principat de Catalunya els objectius polítics definits públicament – encara que sigui només de forma declaratòria – per l'actual govern autonòmic són més difícilment assimilables a un procés de reforma estatal.

En la pràctica, aquesta realitat ha significat la desactivació de la mobilització popular i la gestió en exclusiva des dels governs i institucions de les demandes i propostes fetes amb anterioritat des del carrer. Al Principat de Catalunya aquest fet resulta clarament constatable: l'efervescència popular que havia acompanyat el denominat procés sobiranista ha quedat absolutament desactivada davant la dinàmica legalista i de domesticació institucional encapçalada pel govern de JxS. Fins i tot, amb actuacions vergonyants per part del govern davant l'ofensiva de l'Estat contra càrrecs electes independentistes. A les Illes Balears i al País Valencià s'ha produït exactament el mateix, en aquests casos sota la direcció del govern bipartit PSOE/PSIB i MÉS i del PSOE/PSPV, Compromís i Podemos i l'acord del botànic. I el mateix podríem dir dels diversos governs municipals de canvi. Segurament el cas d'Ada Colau i BeC seria el més il·lustratiu de com es pot desactivar i buidar la mobilització social a través de la institucionalització i com es pot governar només amb recursos retòrics i escenificacions sense alterar en allò substancial res de les polítiques municipals construïdes pel PSC i pe CIU.

El fet que tant les demandes d'independència al Principat, com les demandes en defensa de la identitat pròpia al País Valencià i les Illes, així com les diverses reivindicacions i mobilitzacions en contra de les polítiques d'austeritat aplicades indistintament per governs espanyolistes i per governs suposadament sobiranistes hagin quedat plenament encapsulades en mans dels nous governs (independentistes, de progrés, del canvi, etc.) i en la lògica de la política d'elits que decideix i gestiona en exclusiva des de l'atalaia de les institucions les situa cada vegada més a prop i de manera més inexorable en les coordenades de la reforma i, per tant, amb una dosi de potencial de ruptura cada vegada menor. Resulta clar que el repte polític de la CUP i de la Unitat Popular és trencar aquest cercle que conté les demandes i les mobilitzacions populars a nivell social i nacional en el vedat d'allò possible de la gestió governamental, institucional i d'elits polítiques siguin noves o velles. Per fer efectiu aquest repte hem de caracteritzar amb la màxima precisió possible el que representen a dia d'avui tant els projectes com els governs existents a nivell autonòmic al conjunt dels Països Catalans, sobiranistes, de progrés i de canvi, com aquells altres municipals discursivament rupturistes.

Els actuals governs de JxS, el govern tripartit PSOE/Compromís/Podem i el govern de progrés PSOE/MÉS i els seus respectius projectes polítics més que no pas apostes de democratització i ruptura, això darrer en el cas del Principat, són projectes i governs de reforma clarament susceptibles de ser integrats en el procés de reformulació de l'arquitectura institucional de l'Estat espanyol. No ens trobem davant de cap revolució democràtica liderada per les forces sobiranistes en el cas del Principat. La necessària ruptura i la necessària desobediència, per poder parlar amb propietat d'un procés de revolució democràtica, no es troba ni en l'horitzó ni en els passos del full de ruta ni en la voluntat dels executors del full de ruta. Tampoc ens trobem davant de cap procés de democratització profunda ni al País Valencià ni a les Illes Balears. L'acord programàtic del botànic i els acords pel canvi de les Illes Balears s'emparen en el radicalisme verbal per amagar la falta de voluntat i projecte democratizador d'ambdues propostes, tal i com s'ha evidenciat després de gairebé un any de nous governs autonòmics.

D'aquesta manera, ens trobem en un escenari polític marcat per una dualitat de projectes de reforma tendents a convergir. En primer lloc, el projecte de regeneració de l'Estat-nació espanyol endegat per les forces polítiques tradicionals, per d'altres de noves que tenen la missió de ser agents de la regeneració i amb l'acompanyament i impuls d'una part important del poder econòmic real, industrial i financer. Sobre aquest darrer aspecte, només cal tenir present el paper del Banc de Sabadell en el llançament espanyol de C'S com a opció reformista. En segon lloc, les diverses mobilitzacions existents als Països Catalans en els darrers anys, amb un protagonisme central de

la reivindicació sobiranista, que pel fet d'haver quedat en mans dels diversos governs autonòmics i haver estat domesticades per la mediatització institucional van encaminades a la via de la reforma i a l'opció del pacte amb l'Estat. En el cas del País Valencià, aquest fet resulta més que evident fins al punt que els acords del botànic s'hagin plantejat com a forma possible de governabilitat a Espanya i de reforma de l'Estat. Però per al Principat hi ha diversos elements simptomàtics que mostren el mateix: la absoluta institucionalització amb voluntat monopolística de l'independentisme per part de JxS, la dilació en la creació de les anomenades estructures d'Estat, la negativa a la desobediència, la cooperació amb les institucions de l'Estat o la perpetuació temporal del processisme, assumida fins i tot en determinats moments per la CUP, en base a la triada eleccions plebiscitàries-fulldes ruta-desplegament legislatiu i així successivament.

Per tant, en qualsevol dels escenaris que s'acabin desenvolupant els propers mesos als Països Catalans i a l'Estat espanyol hi ha una dinàmica política que sembla imposar-se per sobre de la resta: la reformulació de l'arquitectura institucional de l'Estat espanyol amb elements de recentralització però també de reforma aperturista en la que s'hi acabarà inserint un procés sobiranista cada vegada més institucionalitzat i, per tant, més desactivat, i els dos projectes de resituar el País Valencià i les Illes en un nou Estat espanyol renovat amb una política de peix al cove endegada per binomi Oltra-Puig i Armengol-Barceló respectivament.

Aquesta hipòtesi de treball posa enfront de la CUP un repte polític d'una magnitud importantíssima. No ja per la pròpia viabilitat de la CUP sinó per les possibilitats de ruptura independentista i per les alternatives d'emancipació del poble treballador i del projecte nacional dels Països Catalans. En primer lloc, el de fer fracassar amb la aposta de lluita institucional el procés de reforma de l'Estat-nació espanyol als Països Catalans. En segon, el de contribuir a construir des de la lluita institucional un moviment popular independentista, una institucionalitat antagònica a l'Estat i l'establishment i unes polítiques públiques de confrontació al model social i econòmic capitalista. En tercer, el de vehicular la dimensió popular de l'anomenat procés sobiranista i de les mobilitzacions socials sectorials cap a un programa ampli de transformació i de poder popular.

1.3. Principals conflictes/clivelles polítiques, socials i/o territorials arreu del país

En l'actual context del país es mantenen els dos eixos principals que han configurat i condicionat la política catalana els darrers anys, l'eix nacional i l'eix social. Amb tot, però, i en el marc de l'àmbit social han irromput dues clivelles imprescindibles per entendre el conflicte social vigent: el feminisme i l'ecologisme.

1.3.1 Nacional. «Avui, és el vot independentista el que posa en qüestió el sistema de dominació (Arnaldo Otegi, Anoeta, 5 de març)». Avui, al cor de la UE, l'objectiu de la independència pot operar com la palanca que, si no garanteixi, almenys sí que possibiliti el canvi polític i social. No és l'única, però sí la que acumula més condicions de possibilitat. La independència pot esdevenir la clau que permeti obrir d'altres cadenats i, en conseqüència, també l'oportunitat de bastir un sistema polític on l'eix configurador sigui la plena sobirania popular, i per tant també la preeminència dels drets polítics, socials, econòmics i culturals de les majories per sobre dels interessos econòmics de minories deprimides de drets. Per tant, és a la clivella nacional, entesa amb la lluita per la plena sobirania popular on cal clavar l'estaca (focalitzar els esforços) per esberlar la dominació nacional i social.

1.3.2. Social. La societat de principis del segle XXI no és la mateixa que la del segle XIX. Avui la societat no està estructurada de forma estable i permanent en classes socials perfectament identificables (que no vol dir en absolut que no existeixin), és a dir, en grups clarament definits per la seva funció productiva, de manera que les seves identificacions socials i culturals troben una correspondència, gairebé automàtica, en termes de representació (partits polítics, sindicats, etc.).

La fragmentació dels blocs polítics i ideològicament compactes estructuradors de la societat, la intensificació de l'explotació, l'extensió de la pobresa i la precarietat, i les retrocessos constants en les condicions de vida de la classe treballadora i les classes populars, fan de l'elaboració, defensa i execució d'un Programa de Transformació i justícia social una necessitat primordial, urgent i ineludible i d'un procés de lluita que dugui a terme aquestes transformacions.

Aquest Programa ha de respondre, d'una banda i en primer terme, a les urgències socials més imminents, com la garantia dels drets fonamentals al treball, l'habitatge, la salut, l'educació, l'alimentació, la dependència, etc., però lluny de recloure's en l'assistencialisme, ha de tenir ben present les limitacions i la desfeta dels plantejaments social-demòcrates i plantejar canvis estructurals que permetin avançar cap a un nou sistema econòmic i social al servei de la majoria.

Així, cal d'una banda parlar de mesures concretes, com uns sistemes de salut i d'educació públics en la seva totalitat, un model d'habitatge de propietat social que garanteixi aquest dret bàsic, la nacionalització de l'aigua, l'energia i les telecomunicacions, etc. Però cal parlar també de com es duen a terme aquestes mesures, és a dir, dels mecanismes d'intervenció democràtica pels quals el poble organitzat es converteix en poder popular per garantir la perdurabilitat i la correcta orientació de les seves conquestes.

En l'àmbit de la clivella social, i a part de la divisió de classes derivada de l'estructura econòmica i del model de relacions de producció, sobresurten dues clivelles:

1.3.2.1. Feminisme. En els últims anys hem aconseguit que, internament, el feminisme no sigui entès com un concepte sectorial i complementari sinó com una perspectiva política transversal tant en el nostre discurs com en les nostres propostes polítiques. A més s'ha apostat per contrarestar la invisibilització de les problemàtiques específiques de les dones amb una posada en escena pública mitjançant campanyes.

Tanmateix, és igualment cert que queda molta feina a fer, tant a nivell intern com a nivell extern per aconseguir destruir el sistema patriarcal i el masclisme que es reproduïx en milions d'accions diàries en les nostres vides públiques i privades. Cal que la CUP explori i aprofundeixi en les possibilitats que té a l'abast per incidir en la socialització de les cures i en el desplaçament cap a la centralitat de les tasques reproductives, en l'aportació teòrica i pràctica de la dimensió social dels feminicidis, en l'eliminació de la bretxa salarial entre homes i dones així com en la denúncia i l'acció política per eliminar moltes altres violències masclistes que reproduïx el model capitalista patriarcal.

En la lluita per a la construcció d'una nova república als Països Catalans caldrà no només redefinir els models polítics, econòmics i institucionals, sinó que caldrà emprendre a fons la reformulació de tots aquells elements sobre els quals es fonamenta l'opressió i l'explotació contra les dones, començant per la divisió sexual del treball o la divisió de la vida social en espais masculins (públics) i espais femenins (privats).

És per això que la CUP ha de posar sobre la taula aquests debats sempre que en tingui l'oportunitat, perquè la nova república es faci des de la perspectiva dels interessos de les dones i de la classe treballadora, i perquè des d'una perspectiva més tàctica, per cal treballar per apropar i

incorporar a la lluita a grans segments de dones que no han vist fins ara que el canvi polític que reivindicuem els vagi a aportar gaire pel que fa a les seves condicions materials de vida.

1.3.2.2. Ecologisme. L'actual situació és de constant destrucció del territori i ecosistemes a nivell de Països Catalans. Una depredació salvatge de recursos naturals i ecosistemes a nivell local, comarcal i nacional, així com les amenaces globals lligades a l'esgotament de recursos com el petroli o l'aigua. Les pertorbacions vinculades al canvi climàtic i la contaminació atmosfèrica son ja amenaces imminents i globals que planen damunt de països sencers i que posen en risc la pròpia vida al nostre planeta.

El territori és simplificat conceptualment com a mercaderia amb uns costos que s'han de reduir per augmentar els beneficis i no es tenen en compte les afectacions als ecosistemes, ni els pocs pagesos i ramaders que encara habiten parts del nostre territori.

En aquest procés d'acumulació de capital i de creixement infinit del PIB, es causen danys ambientals al territori i al clima, amb uns costos de reparació que s'acaben socialitzant i que al final reverteixen també en un augment de les desigualtats.

El deute ecològic que la nostra societat consumista i hiperdesenvolupada està contraient amb les futures generacions i amb d'altres països és una llosa que incrementarà les desigualtats a nivell nacional i global.

La degradació ambiental es produeix a escala local a causa de les trinxades de territori que a casa nostra ocasionen les grans infraestructures o les derivades de la gestió de recursos com el Pla Hidrològic. Altres factors de degradació ambiental i potencial risc als Països Catalans són per exemple els residus, la mala gestió de les dejeccions procedents de la ramaderia intensiva, les centrals nuclears o el model de mobilitat i transport, hipertrofiat i basat en el vehicle privat i el transport per carretera, entre moltes altres.

A escala global hi ha amenaces tant devastadores com el canvi climàtic, que té repercussions locals i socials i que afecten ja a les comunitats més vulnerables. L'alteració del règim de pluges i l'augment de l'aridesa és un factor que afecta de ple la nostra Nació de Fraga a Maó i de Salses a Guardamar i a moltes parts del món, que veuen un increment dels episodis meteorològics extrems. Finalment l'esgotament de recursos com el petroli i l'esclat del Peak-oil genera unes pertorbacions econòmiques i socials que estan perfectament planificades pels gestors del capitalisme globalitzat. El petroli ha proporcionat energia barata i bruta durant moltes dècades però la geopolítica del petroli està canviant ràpidament i cal adaptar-se a aquesta situació i apostar per la resiliència; fer canvis profunds en clau energètica i social.

Així, qualsevol crítica efectiva al capitalisme no pot deixar de banda el factor ecològic, el factor dels recursos naturals i el respecte al territori i al paisatge.

1.3.3 Altres drets fonamentals

1.3.3.1 Drets democràtics. L'allunyament entre la població i el centre de decisions mereix una resposta popular. En aquest sentit, la CUP juga un paper important en la reivindicació de la participació política amb un caràcter transformador i anteposat a la representativitat, impulsant iniciatives de participació en la política que superin els sistemes de delegació de presa de decisions i persegueixin l'apoderament de la població.

1.3.3.2. Drets bàsics

Els darrers anys les privatitzacions han estat protagonistes de les polítiques públiques catalanes. La CUP ha posat (i seguirà posant) les necessitats de les persones com a prioritats amb una ferma oposició a iniciatives polítiques com el TTIP, el TISA i qualsevol altra fórmula que el capitalisme presenti per facilitar les retallades de drets i la privatització dels serveis bàsics amb la consegüent elitització que suposa. Al contrari que les forces de l'establiment i davant el manteniment dels privilegis de les elits, no considerem que privatitzar (amb la consegüent devaluació del servei i la seva qualitat) sigui la manera de mantenir els serveis bàsics. Els serveis que possibiliten els drets bàsics han de ser de caràcter públic per tal de garantir que l'interès privat no prevaldrà per sobre de l'accés als drets bàsics de les persones. Algunes de les principals línies treballades han estat:

- Dret a l'educació. Entenem l'educació pública, de qualitat i en català com un pilar fonamental per garantir una societat catalana que camini cap a la desaparició de les desigualtats. Hi ha hagut una oposició frontal a les retallades en educació i a la tendència a la concertació com a mètode paliatiu. Així mateix, cal destacar que la defensa de l'educació en català davant els intents d'eliminar les línies d'educació en llengua catalana i de desconstruir el model d'immersió lingüística de Catalunya; la de defensa del caràcter públic front la privatització de l'educació i la defensa de l'educació de qualitat oposant-se a models precaris, mercantils i sense pensament crític al model educatiu està sent una de les lluites populars que ens identifica com a país creant sinèrgies i complicitats entre diferents territoris dels Països Catalans.

- Dret a la salut. Entenem que cal combatre els determinants socials i factors que generen desigualtats socials en salut. Aquesta realitat, injusta i evitable, ha empitjorat els darrers anys: és un fet que les dones i les classes populars dels Països Catalans no tenim les mateixes oportunitats d'accés al dret a la salut. És en aquest sentit que la CUP hem pres la sanitat com a cavall de batalla pel seu caràcter imprescindible a la societat i un dels factors que permeten atenuar les desigualtats socials en salut.

Entenem que cal combatre el model de cohabitació mixt públic i privat del sistema de salut que es dona en menor o major mesura en tots els Països Catalans. Aquest model, afiorat per l'aposta mercantilitzadora de trasvassament de recursos públics a la sanitat pública, és agreujador de les desigualtats de classe i de gènere en matèria de salut. La gestió del mateix que s'ha dut a terme al Principat, més acusadament en els darrers 5 anys, ha suposat retallades en les prestacions i els recursos públics, acomiadaments i precarització de les condicions de treball de les treballadores de la sanitat pública, augment de les llistes d'espera, inclusió de repagament en determinats tractaments fins ara inclosos en la cartea pública de serveis, en definitiva, desigualtat en l'accés a la sanitat pública, rebaixa de la qualitat assistencial, i augment del risc en la salut de les classes populars. Cal seguir en la lluita per una sanitat pública de titularitat, gestió i provisió pública com a eina imprescindible per garantir un accés universal i de qualitat, i això passa per posar en escac el model sanitari mixt públic i privat i els gestors que se'n lucren.

- Dret a l'aigua. L'aigua ha sigut un dels elements centrals de mercadeig per part de les elits econòmiques en els últims anys. La defensa de la necessitat que l'aigua sigui un bé comú gestionat des de les instàncies públiques ha sigut també un moviment ampli que ha comptat i ha de comptar en els propers anys amb la participació de la CUP.

- Drets laborals. La idiosincràsia del capitalisme suposa un marc laboral caracteritzat per la precarietat i l'explotació. Per la seva banda, la CUP ha defensat sempre el treball com un dret que no pot ser superat per les exigències d'un mercat que anteposa el benefici econòmic i l'acumulació de capital al benestar de les persones. Per tot plegat, la lluita sindical i laboral a través de mobilitzacions i vagues generals ha comptat amb un suport ampli i prioritari de l'organització.

Cal fer una aposta política per prendre i blindar els drets laborals de cara a que la feina i l'accés al lloc de treball no esdevinguin una contraposició al desenvolupament personal i social de la població; per eliminar la bretxa salarial entre homes i dones; per possibilitar alternatives a l'actual model laboral majoritari; per reduir l'atur mitjançant polítiques d'ocupació que donin resposta a les necessitats ambientals i socials.

- Dret a l'habitatge. La desproporció del preu de l'habitatge, els desnonaments i el paper de l'especulació i la banca en la gestió de les hipoteques han posat repetides vegades el dret a l'habitatge al centre del debat polític. Davant d'aquesta situació la CUP ha presentat mocions tant a municipis com al Parlament per intentar garantir els drets bàsics en matèria d'habitatge i ha donat suport a totes aquelles iniciatives que defensaven les persones en situació de vulnerabilitat en matèria d'habitatge, entre elles la PAH.

Les polítiques per evitar el desús d'habitatges, les expropiacions de pisos a bancs i els parcs de lloguer social són entre d'altres, assignatures pendents per tal de resoldre la mercantilització del dret l'habitatge i la conseqüent especulació i tota la problemàtica social que se'n desprèn.

- Drets de la naturalesa: La Naturalesa i els recursos que aquesta conté han estat un dels elements d'explotació sense límits per part del capitalisme local i global. Els ecosistemes s'han concebut en la història del capitalisme amb una visió estrictament utilitarista i amb una visió antropocèntrica, contràriament al que havien fet d'altres civilitzacions i cultures, que havien desenvolupat sistemes de convivència i harmonia molt més respectuosos amb l'entorn.

- Dret a la terra. En l'actual fase del capitalisme i de privatització i domini de la terra, la necessitat d'activar moviments que treballin per la recuperació del sector primari, l'ús de la terra i l'agricultura com a motor econòmic semblen elements imprescindibles en el plantejament d'alternatives polítiques i econòmiques al model establert. La CUP, en aquest àmbit, encara té molt de camí per recórrer.

- Drets civils. A partir dels atemptats de les Torres Bessones i dels darrers atemptats a diferents ciutats d'Europa per una banda, i a partir de l'increment de les mobilitzacions socials els darrers anys per una altra banda, els mitjans de comunicació controlats per les elits econòmiques han utilitzat un discurs de la por per tal d'avaluar estratègies i polítiques de control poblacional que vulneren els drets fonamentals de la població. El debat de la seguretat i la por està essent utilitzat com a estratègia de control poblacional per a blindar l'establishment i prevenir possibles subversions a les actuals estructures de poder. Lleis antiterroristes, control de les xarxes socials, militarització de les ciutats, ràtzies policials, detencions aleatòries, pàgines web de delació, prohibició de protestes, vulneració de la llibertat d'expressió, tancaments o assetjament de diaris, etc. són algunes de les accions que defugen de l'origen dels conflictes i davant una excusa preventiva retallen drets civils. La línia de treball de la CUP ha de ser d'incidència política en l'origen de les causes dels conflictes, garantint les llibertats de les persones i col·lectius i oposant-se a la criminalització per ètnia, religió, ideologia política, etc.

- Drets LGTBI. La Llei 11/2014, de 10 d'octubre, aprovada al Parlament de Catalunya "per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la transfòbia i la bifòbia", és una llei pionera al món. Malauradament, però, després d'un any i mig d'entrada en vigor la seva implementació i desenvolupament té greus dèficits. I, mentrestant, l'Observatori Contra l'Homofòbia (OCH) ha denunciat 113 casos durant l'any passat (2015) només a Catalunya. Per la seva rellevància, cal incidir en els aspectes següents:

- **Educació:** el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya no està implementant l'article 12 de la Llei. Des de l'OCH s'ha constatat un increment de denúncies d'assetjament homòfob (*bullying*) als centres educatius dels Països Catalans.
- **Salut:** desenvolupar sobretot les mesures de prevenció del VIH i envers altres malalties de transmissió sexual.
- **Laboral:** posar especialment l'accent en desplegar estratègies per a la inserció laboral de les persones trans.
- **Drets sexuals i reproductius:** garantir la igualtat d'accés de les dones lesbianes a la reproducció assistida i que a tots els centres públics aquestes dones puguin accedir a aquesta prestació a càrrec de la sanitat pública.
- **Transsexualitat:** exigir la despatologització de la transsexualitat. És a dir, que la disfòria de gènere desaparegui del llistat de malalties de l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

- Els drets de les persones migrades, tant de les persones que migren per raons econòmiques incloent el debat dels manters, com l'actual debat sobre les persones refugiades. La CUP ha sigut garant del dret de les persones a buscar una sortida digna a les seves vides sobrepasant fronteres i lleis injustes. En aquest sentit cal crear circuits d'inclusió on es complementin les polítiques d'acollida, la participació ciutadana en l'acollida i la inclusió de les persones migrades i refugiades i les polítiques de cohesió social basades en el respecte a la diversitat, així com la facilitació d'obtenció de la documentació necessària per al normal desenvolupament personal i social de qualsevol persona.

- Dret a la cultura. La cultura és una via de transformació social i d'apoderament popular, així com de prevenció de conflictes relacionats amb qualsevol tipus de discriminació. És necessari defugir i prevenir del caràcter mercantilista de la cultura, així com de la precarietat de les persones que s'hi dediquen professionalment. Cal facilitar l'accés universal i la producció cultural, fent una especial aposta per les iniciatives d'intervenció social que potenciïn el pensament crític i l'apoderament popular.

- Dret a la vellesa. L'envelliment de la població i les noves formes de vellesa ens situen en el debat de la dignitat i la inclusió de les persones grans. S'ha de fer una aposta per la participació activa d'aquest sector de la població habilitant espais (físics i socials) que atenguin a les necessitats específiques de la vellesa promovent la seva proactivitat sense que això suposi una exclusió o un distanciament entre les persones grans i la resta de la població. S'ha de destacar el valor social de l'experiència.

- Els drets de les persones amb diversitat funcional. Les retallades i l'incompliment de la llei de la dependència és sagnant, a la qual cal afegir-hi l'incompliment de la dotació per part de l'estat. Calen ciutats, viles i pobles adaptades per a les persones amb diversitat funcional.

1.4. Anàlisi de conjuntura en clau municipal

La progressió electoral a nivell municipal de la CUP en la darrera dècada ha estat realment vertiginosa. De poc més de vint regidors a gairebé quatre-cents regidors i la participació en més d'una vintena de governs municipals.

En aquests nou anys hem tingut dos encerts i dues grans dificultats.

El primer encert ha estat, gràcies als elements descrits en els apartats anteriors, la capacitat de trencar tots els tòpics territorials que ens volien imposar i ser una organització que avui en dia està als governs municipals de Badalona i Sabadell, i també als de Soriguera i la Vilella Alta.

El segon encert ha estat la capacitat de trencar amb totes les dinàmiques de la política caciquil i posar el punt de mira sobre temàtiques considerades fins aleshores com a tabús. L'efervescència política al Principat de la darrera dècada no s'entendria sense l'activació política de les poblacions mitjanes i petites. A aquesta activació hi ha contribuït enormement la pràctica política de l'esquerra independentista i l'acció de les CUP d'aquests territoris n'ha estat alhora causa i conseqüència.

La principal dificultat ha estat la de posar en marxa polítiques de transformació estructurals i en profunditat. És massa aviat per emetre judicis categòrics, però la CUP i el conjunt de la unitat popular ha de fer balanç sincer sobre els límits de l'acció política als ajuntaments a partir de la praxi de la darrera dècada.

La segona gran dificultat ha estat arrelar el projecte municipalista de la CUP i de la unitat popular més enllà de determinats territoris del Principat. Ara mateix la CUP compta amb 6 assemblees locals i 2 nuclis de suport fora de Catalunya.

Aquestes dificultats han estat causades tant per factors externs com per factors interns.

Com a factors externs tenim que a banda de partir d'una arquitectura legal blindada a tota transformació, les polítiques d'austeritat i de recentralització imposades per tots els partits pro Unió Europea han liquidat pràcticament qualsevol capacitat d'autonomia real en els governs locals, especialment en localitats petites i mitjanes on el pes polític de l'esquerra independentista en proporció a la dimensió de la localitat,

Com a factors interns, cal esmentar sobretot la dificultat per a desplegar contrapoder i moviment al marge de les institucions. Les capacitats del moviment no són infinites, i en molts casos l'assumpció de la feina institucional ha limitat encara més les capacitats per a impulsar moviment fora de les institucions. D'altra banda, l'esquerra independentista no ha estat immune a les dinàmiques de desmobilització que analitzem en un altre apartat d'aquesta mateixa ponència.

Tanmateix, l'acció política municipal no és unidireccionalment negativa sinó que pot operar com a tensor per abordar debats polítics que des del carrer no són tan propicis d'assumir; i per reactivar assemblees mancades de dinamisme.

Partim de la idea que el municipalisme és on la política se situa més a prop de les persones i dels seus problemes i que és un dels nostres principals camps de batalla com a organització.

1.4.1. Relació amb el teixit associatiu

Per tirar endavant un projecte d'unitat popular és imprescindible mantenir una relació directa, de col·laboració i de treball amb totes les entitats i organitzacions del municipi, siguin culturals, ecologistes, esportives o polítiques; treballant-hi i aportant-hi discurs. Una tesi que s'ha vist confirmada arran que moltes assemblees locals han nascut del propi teixit associatiu municipal. En aquesta osmosi permanent entre les assemblees locals de la CUP i les diferents associacions sovint es genera el dubte de com mantenir la feina dins l'ajuntament paral·lelament a les activitats personals que cadascú realitza a les entitats sense que es vegin perjudicades ni les entitats ni les assemblees locals.

En el cas dels municipis petits el que entenem per moviments populars pot veure's ampliat respecte a localitats amb més població on existeixen associacions més polititzades i ideologitzades per àmbits. Això fa que els referents de la CUP als municipis siguin la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, la Plataforma contra la privatització dels Centres d'Atenció Primària, etc., però també les AMPES, associacions de caire cultural, comissions de festes populars, grups excursionistes, l'ANC, les assemblees de joves, etc. Mantenir aquest vincle és clau perquè ha permès que la nostra pràctica política s'estengués com una taca d'oli creant complicitats amb persones i col·lectius de municipis veïns. Com també ho és el fet de defugir el paper merament electoralista, moltes vegades exercit des dels ajuntaments pels partits tradicionals actuant com a sucursals i on la política ve dictada per la direcció nacional.

Encara que cal restar alerta als fenòmens d'absorció que el treball institucional pot generar en bona part de les nostres assemblees locals, generalment la irrupció de la CUP ha servit per dinamitzar, cohesionar i dotar de contingut polític lluites sectorials, especialment en municipis petits i mitjans. A on no ha estat així, sovint ha sobrevingut de la pròpia feblesa de la CUP local. Aquesta feblesa té diferents orígens.

Com a CUP ens hauria de preocupar especialment aquelles assemblees locals que no han reeixit més enllà d'actuar com a meres sucursals de l'organització nacional fruit del desarrelament i la incapacitat de teixir dinàmiques pròpies locals. Malgrat tot, l'organització nacional ha de ser conscient que les diferents realitats requereixen d'una praxi política diària i diversa, però sobretot útil arreu: un mínim comú denominador. És aquesta pràctica a través de la CUP que ha estat útil per desestigmatitzar el nostre espai polític. Un treball de formigueta que cal que sigui blindat de les conseqüències que es puguin donar fruit de la nostra presència al parlament de Catalunya.

1.4.2. Retorn del poder al poble

Al mateix temps que la relació amb les entitats municipals esdevé imprescindible per tirar endavant un projecte d'unitat popular, també ho és la demostració de la viabilitat de l'alternativa política que representem. Això implica que hem de demostrar que les nostres pràctiques polítiques són les úniques solucions a un sistema podrit per la corrupció, l'amiguisme i el clientelisme. Ho hem de fer cada dia. Amb butlletins d'informació o consultes populars i sobretot amb una oposició al carrer i a la institució que no només denunciï les polítiques dutes a terme per qui governi, sinó que també proposi alternatives sempre des d'una òptica inequívocament anticapitalista. Cal ser conscients també que posar els ajuntaments al servei de les classes populars comporta també forçar al límit la legalitat i moltes vegades saltar-se-la. Així mateix, des del treball als municipis es pot augmentar la consciència social i demostrar que l'assemblearisme és la millor forma de treball, com a base de la participació directa i apoderament de les classes populars. Tot plegat acompanyat de l'altruisme, l'exemple, la dignitat i el compromís polític que demostren els nostres càrrecs electes.

1.4.3. La CUP als municipis en clau electoral

Fent una anàlisi dels resultats de les darreres eleccions municipals apreciem dos fenòmens que cal analitzar per tal de poder fer accions des de l'Àrea d'Expansió per consolidar el projecte de la CUP en aquells municipis de la manera més adequada, tenint en compte les necessitats del territori i de les línies estratègiques que es defineixin.

El primer d'aquests fenòmens es produeix en aquells municipis on sense haver-hi Assemblea Local de la CUP en aquells moments es va formalitzar una candidatura que es va presentar a les

eleccions municipals. Aquest fet es produeix en 24 municipis, obtenint-ne representació en 16 d'ells (i l'alcaldia a 5). Els motius pels quals un col·lectiu de persones en un municipi decideix tirar endavant una candidatura de la CUP sense tenir constituïda una Assemblea Local són diversos:

- L'existència prèvia de col·lectius i/o espais de l'Esquerra Independentista i/o anticapitalista organitzada.
- L'existència prèvia de col·lectius organitzats mitjançant moviments populars per la independència dels que formen part persones que volen presentar-se a les eleccions municipals i consideren que la millor opció per fer-ho és mitjançant la CUP.
- L'existència de persones sense organització prèvia que arran de l'altaveu mediàtic que suposa la tasca parlamentària i/o l'experiència d'Assemblees Locals, Comarcals o Territorials properes opten per presentar candidatura de la CUP a les eleccions municipals. En alguns casos es dona el fet que sí que s'han format grups de suport a campanyes concretes, en eleccions autonòmiques per exemple.

Aquests tres motius no són els únics, de ben segur, i en ocasions es donen elements barrejats d'alguns d'ells, però sí que exemplifiquen casuístiques que es donen en la majoria d'ocasions.

El segon dels fenòmens a que hem fet esment anteriorment és l'existència de poblacions que compten amb Assemblea Local constituïda però que han optat per no presentar-se a les darreres eleccions municipals.

De motius també n'hi ha diversos, entre altres:

- Assemblees Locals constituïdes recentment que no es consideren amb prou experiència en l'àmbit de la lluita institucional per presentar-se a les eleccions municipals.
- Assemblees Locals que estan constituïdes ja fa temps però que en el moment de presentar-se a les eleccions no compten amb prou persones compromeses per conformar la candidatura i/o encapçalar-la.
- Assemblees Locals que consideren que la conjuntura política-social municipal no recomana que es presenti la CUP a les eleccions.

Caldria veure a què respon aquest fet per tal de poder reforçar la tasca que estan desenvolupant aquestes Assemblees Locals, des d'una perspectiva de consolidar projectes que puguin afrontar presentar-se a properes conteses electorals i que perdurin més enllà de la conjuntura política institucional.

1.4.4. Ara i avui, què permet la política municipal?

Cada mil habitants implica un milió d'euros de pressupost. A Catalunya, el 95% dels municipis tenen menys de 5.000 habitants, la qual cosa significa que, com a molt, tenen un pressupost de quatre milions d'euros. D'aquests, un 40% (o més) serveixen per fer "funcionar la maquinària"; encendre i apagar l'enllumenat públic cada dia; recollir les escombraries; pagar les nòmines dels 20 treballadors de l'ajuntament; pagar els càrrecs polítics; fer front a la despesa financera; etc. No només això, sinó que els municipis només són capaços de generar el 60% (aproximadament) dels ingressos del pressupost, la qual cosa suposa una dependència financera externa important. A tot això, cal sumar la llei RSAL i que, enguany, la Generalitat no finançarà el programa PUOSC, l'eina que ha permès els municipis fer inversions "en pedra". És a dir, "l'idealisme municipalista" té moltes fugues que cal afrontar, no per dinamitar-lo, sinó per enfortir-lo.

Quina política fiscal “progressiva” pot dur a terme un municipi? Quin marge de maniobra ofereix l'IBI? Quina política d'habitatge pot desenvolupar un poble petit? De quins recursos tècnics i econòmics disposa per articular programes d'autonomia personal? Aquestes i d'altres mancances provoquen que l'acció municipal pivoti sobre qüestions, podríem dir-ne, menors, perquè són les úniques que poden assumir la majoria de municipis de Catalunya.

En aquesta conjuntura municipal cal aprofundir en cercar totes aquelles possibilitats que les escletxes legals (i alegals), la gestió de l'economia al servei de l'interès col·lectiu i el foment de la participació i l'autogestió ens permetin dur a terme polítiques compromeses i transformadores des dels municipis on tenim suficient capacitat d'incidència ja sigui amb equips de govern, claus de govern o oposicions amb possibilitats constructives.

En molts territoris, l'entrada als consistoris municipals ha suposat un apropament de més gent al projecte de la CUP, fet que ha propiciat la participació política i l'apoderament de la població. D'altra banda, és molt important prendre consciència que la política des dels ajuntaments ens ha de servir per possibilitar dinàmiques municipals que facilitin l'autogestió, la participació política i l'apoderament de la població més enllà de la dinàmica institucional.

La qüestió central que ha d'afrontar la CUP és si cal mantenir la línia de gestió (que en certa manera és la que s'ha seguit també a l'oposició) o si cal buscar vies per forçar escenaris de confrontació amb el marc legal-bancs-empreses privades? Com generem nous camins que s'oposin a l'actual dinàmica socio-econòmica liberal? Com ho fem per a generar espais on les persones que, arrel de la crisi han pres una certa consciència política però han anat a parar a altres organitzacions polítiques d'esquerres, entrin a engrossir una estratègia de ruptura?

Com fem, en definitiva, que la nostra acció política als municipis vagi més enllà del què permet fer o no permet fer la política institucional municipal. Ens cal articular, contribuir a crear, o acompanyar (en el cas que ja estiguin creats) espais de contrapoder popular:

- a) Hem de ser conscients que, tot i ser les institucions més properes a les persones, les estructures institucionals municipals presenten límits jurídics i polítics derivats de la seva pròpia arquitectura. Amb independència de la conjuntura, la nostra participació ha d'anar en la línia de deconstruir-les, de combatre-les, d'assenyalar les seves limitacions. També de desobeir-les.
- b) Hem d'afrontar la participació institucional des de la lògica superadora de la gestió. Conscients que les tasques de gestió institucionals diàries suposen el gruix de la dedicació de molta de la nostra militància als Ajuntaments. I que sovint, és difícil fer una aturada per afrontar un debat serè i sincer sobre la utilitat de tot el temps utilitzat en la gestió «purament institucional» i sobre com impacta o es relaciona amb el projecte de la construcció de la unitat popular.
- c) Hem de generar pols d'esquerra rupturista a pobles, barris i ciutats que abracin una estratègia d'autorganització popular com a element central de la seva acció política, si cal amb dos caps, l'institucional i el de "moviment".
- d) Hem de centrar els esforços des del municipalisme per generar o reforçar aquests espais d'autoorganització popular als barris, viles i ciutats, lluny del ritme intens de la gestió dirària institucional i del seguidisme processista.

- e) Hem de saber acostar les bases de les "noves forces emergents" per tal de trobar punts concrets d'encontre, trencar amb els taps que comporten les cúpules i intentar dur-los al treball del dia a dia.

1.4.5. Una nova república, un nou model municipal?

Hem vist que l'aposta municipalista permet una política de proximitat que ens serveix per llegir més bé les necessitats i les aspiracions de la població així com avançar cap a l'apoderament popular a través de la participació política. De la mateixa manera, la realitat demogràfica del nostre país és heterogènia i ur desequilibrada i el municipalisme ens ajuda a afinar. Al llarg del territori trobem grans ciutats, mitjanes i petites com també pobles o viles. Apostar per un model d'acció i gestió política que traslladi el pes de les decisions a les institucions més properes a la població permet construir un país on visquin diferents realitats respectant la idiosincràsia de cada realitat social fruit de la mida, l'activitat econòmica, etc.

En aquest sentit cal crear propostes que s'adeqüin al model de distribució demogràfica dels nostres territoris perquè sigui possible un desenvolupament que no agredeixi el medi ambient ni la qualitat de vida de les persones. La creació de la República Catalana obre la porta al debat territorial i per tant a repensar-lo. Per tot això, tenim pendent un debat en clau política sobre:

- Les característiques que ha de complir un nucli habitat per ser considerat un municipi.
- Les competències i el model de finançament que haurien de tenir els municipis
- Com assegurem la igualtat en la prestació de serveis i en l'execució de polítiques públiques entre els municipis
- Com garantim l'encaix de les diferents dinàmiques territorials per a què es complementin dins d'un mateix projecte de país.
- Com aprofitem la presència en els ajuntaments per incrementar la politització, l'apoderament popular i la participació de la població més enllà del marc institucional.
- Com impulsem dinàmiques tendents a l'autosuficiència municipal avançant en les sobiranes alimentària i energètica.

1.5. La CUP a les institucions: balanç i perspectives

1.5.1 La CUP al Parlament. El cavall de Troia²

Amb les eleccions del 25 de novembre de 2012 la Candidatura d'Unitat Popular – Alternativa d'Esquerres (CUP-AE) entrava al Parlament de Catalunya. Ho feia al primer intent, i després d'haver descartat, en anteriors ocasions, la possibilitat de presentar-se a unes eleccions autonòmiques.

L'emoció pels resultats no podia amagar la necessitat de l'organització (CUP), del moviment polític al qual pertany (l'Esquerra independentista) i d'altres actors de la Unitat Popular (Alternativa d'Esquerres) de cercar una nova eina que fes possible planificar, controlar i decidir des de fora del Parlament la tasca de les tres diputades dins de la cambra. Era important tractar les tasques institucionals amb rigor, però també calia procurar que la dinàmica parlamentària – que ja s'intuïa frenètica – no col·lapsés els òrgans de debat polític de la CUP. Per això sorgia el Grup d'Acció Parlamentària, el GAP.

² Text extret del llibre "Un peu al Parlament de Catalunya"

L'èxit dels resultats electorals, 126.000 vots i 3 diputades per la circumscripció de Barcelona fou possible gràcies al bagatge acumulat, a les legitimitats guanyades poble a poble, però també a una campanya electoral innovadora, que va defugir dels paràmetres convencionals i que esbudellava la CUP de dalt a baix: qui era, què faria, com ho faria, quants serien, quant cobrarien, etc. Era la lògica del codi obert que la CUP ha intentat imprimir en cadascuna de les accions de l'aposta política.

Gairebé tres anys, 1000 dies i tantes nits; i tot just començar endins, ja ratificàvem allò que intuïem des de fora. L'absència de sobirania en un Parlament segrestat pels mercats, l'impacte antisocial de la crisi en les classes populars dels Països Catalans i la metastasi intacta de la impunitat de la corrupció. Salpebrat amb el nihilisme groller i mentider del no creure en res ni ningú, parit per la doctrina de xoc neoliberal de Thatcher: no hi ha alternativa, s'entesta en cridar el poder. "No es pot", la mentida més repetida.

Doncs sí, sí que es pot. Gràcies a l'enfora que ha impactat l'endins. Perquè ahir com avui, i com demà, seguim mantenint dipositades les nostres esperances en les arrels de la realitat i les lluites quotidianes. Ser dins – terreny hostil i territori advers – com a part de l'enfora. Amb el cap, amb el cor, amb el puny. Quan les tres persones són res més que un estri, un estri més, en la caixa d'eines ampla i plural de les eines de les quals disposem per activar el canvi polític, la transformació social, i la democratització – ves per on – de la democràcia.

Érem conscients que l'acció democràtica i popular que havíem construït als municipis no seria igualment aplicable al Parlament. Érem conscients que l'horizontalitat de les assemblees arrelades al carrer tindria moltes dificultats per construir un projecte sencer amb base al Parlament. Per això es va enviar una delegació d'astronautes al Parlament a alterar el discurs dominant, a obrir escletxes a la institució, a impulsar els canvis polítics més urgents i sobretot, a habilitar amb força la concepció que el poder és del poble i el poble el pot prendre si ho vol.

Com més endins del budell, com més a prop de la cara, és difícil ocultar el maquillatge, i sovint en els diferents tràmits parlamentaris s'imposa la inèrcia o la insistència a redundar sobre un mateix assumpte. Això es tradueix com a mínim en dues circumstàncies: primera, queda en (veritable) quarantena l'efectivitat de les mocions que el Ple del Parlament aprova; i segona, massa sovint les mocions o les propostes de resolució responen més a un exercici de gesticulació política, per posicionar-se bé en el teatre polític, que no pas a la voluntat real de resoldre la problemàtica que se sotmet a debat.

És la vista i corroboració d'aquest treball que cap projecte de transformació social pot treballar-se únicament en les institucions. Més aviat el treball a les institucions ha d'acompanyar la creació de contrapoder popular, amb vocació rupturista i transformadora.

Precisament amb aquesta idea la CUP va acudir el 2012 a les eleccions autonòmiques: esdevenir altaveu de les lluites populars.

Aquesta tasca va donar una rellevància política al nostre grup parlamentari molt més enllà del que l'aritmètica parlamentària podia fer suposar. En aquest sentit, la promesa de ser altaveu de les lluites es va acomplir amb èxit.

Ara bé, aquesta presència ha coincidit amb una progressiva desmobilització social. Malgrat algunes excepcions, en general l'activitat al Parlament no ha generat noves lluites i mobilitzacions al carrer. La majoria de lluites de les quals hem fet d'altaveu ja eren lluites iniciades i consolidades abans del nostre pas pel Parlament.

Així mateix, l'activitat parlamentària ha fet que molts dels nuclis locals s'enfortissin, però enfocats bàsicament a les eleccions municipals del 2015. La resta d'estructures, tant de l'esquerra independentista com del moviment popular, no han recollit els mateixos rèdits militants de la tasca parlamentària.

1.5.2 Anàlisi electoral. La revolta de les urnes

El 2015 va ser un any de creuades electorals on la CUP va jugar un paper clau al Principat: a les municipals vam entrar als ajuntaments 385 persones regidores i vam passar de 4 a 20 alcaldies (10 de les quals amb majoria absoluta) mentre que al Parlament som la clau de governabilitat i de la majoria independentista.

1.5.2.1. Anàlisi de resultats. Què diuen els vots?

A les eleccions municipals, la CUP va ser setena força en vots però quarta en nombre de regidors i regidores, la qual cosa indica que pren més força a municipis que no són de grans dimensions on la proximitat entre les institucions i la població és més fàcil. Tot i així, vam obtenir representativitat en totes les ciutats de més de 100.000 habitants. Dels resultats de les eleccions al Parlament, cal destacar la majoria independentista al Parlament en la suma de JxSí i la CUP. La investidura i els tempos legislatius van conduir-nos a resoldre un pacte difícil i convuls que ens va obrir la porta a sumar el Parlament al procés independentista. Tot i això, no es pot obviar la pujada de C's com a força de dretes i unionista. D'altra banda, a les eleccions estatals, en les quals la CUP no va participar-hi, l'hegemonia de d'ERC i DiL no es va mantenir com amb la coalició JxSí sinó que es va dibuixar una zona de suport a En Comú Podem a Barcelona i l'AMB, d'ERC i en Comú Podem al sud del Principat i d'ERC i DiL al centre i quadrant nord.

De tot plegat podem treure una conclusió clara: a Barcelona i a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, els resultats de qualsevol de les jornades electorals desmenteixen el tòpic de que en aquests territoris hi ha un rebuig majoritari al procés d'independència. Més enllà del posicionament en el debat territorial, els resultats dibuixen un mapa on candidatures o coalicions d'esqueres i candidatures de l'anomenada "nova política" obtenen majories, resultats que evidencien la necessitat i la voluntat de canvi. Cal prendre en consideració també que sí que és cert que C's irromp en algunes poblacions de l'AMB (sobretot de la zona sud) i que, en aquest cas, sí que té a veure amb el debat territorial perquè assoleix els seus resultats més bons coincidint amb el 27 de setembre.

Finalment, cal tenir en compte que els territoris de la Catalunya que no corresponen a l'AMB, CiU manté el lideratge a les municipals però és considerable l'augment d'ERC i de la CUP respecte als anteriors comicis, desplaçant el pol independentista una mica més a l'esquerra. Si bé a les eleccions del Parlament JxSí és hegemònica en aquests territoris, a les estatals es torna a veure la rellevància d'ERC. Una realitat que porta a Convergència a buscar noves fórmules (DiL i refundació) que l'allunyin de la imatge d'opacitat i corrupció que acompanya el seu nom.

1.5.2.2. Anàlisi d'impacte. A poc a poc però lluny

Més enllà dels resultats, també és important fer una lectura de quines han estat les passes que hem fet a les institucions i l'impacte que han tingut.

L'augment de les dades de participació en les jornades electorals no sempre és un indicador de major interès per la política, malgrat això la tendència positiva de politització de la població sempre és un bon indicador perquè significa una major predisposició de la gent de participar en els

diferents espais polítics, possibilita la sensibilització, conscienciació i mobilització de diferents sectors que els darrers anys no han sentit la política propera i permet una millor recepció de les lectures crítiques dels esdeveniments. Un fet que ha anat en paral·lel a l'augment dels projectes cooperatius en l'àmbit laboral, la major consciència de la responsabilitat del consum en l'àmbit quotidià, la proliferació de projectes de defensa del territori, la legitimació dels mitjans de comunicació alternatius, la major incidència del discurs feminista en diferents àmbits socials, etc.

Aquest augment de l'interès per la política és el punt de partida d'un reclam popular per esdevenir subjectes actius en les decisions que ens afecten i, per tant, no podem obviar les oportunitats que l'escenari descrit presenta.

En aquest sentit, la CUP hem aportat un canvi de paradigma als Ajuntaments i al Parlament de Catalunya que ha ajudat a polititzar i elevar el nivell de consciència política en la població a partir de la identificació social amb el llenguatge, les formes i l'estètica, les problemàtiques exposades, la persecució de la corrupció i les males praxis. La CUP ha estat un dels factors rellevants en el canvi en altres candidatures per tal de transformar la política institucional fins el moment. Ara bé, és important no només que la gent ens conegui sinó que s'impliqui i participi en política, això és, no només en organitzacions polítiques, sinó també en moviments populars i tot tipus d'associacions polítiques, socials i culturals.

1.5.3 Més enllà de les institucions

1.5.3.1. La CUP i els moviments socials i lluites. Les múltiples trinxeres

A més de les organitzacions polítiques de l'Esquerra Independentista i del conjunt de la Crida Constituent, el caràcter municipalista de la CUP facilita l'arrelament de la candidatura i la proximitat a les diferents lluites distribuïdes arreu dels Països Catalans, fent-se valer com a eina en els aspectes polítics i mediàtics necessaris però procurant per la no institucionalització de les lluites i respectant la seva autonomia. Hi ha hagut diferents formes de suport a les lluites:

- Suport explícit a una lluita existent. Espais on la CUP ha participat com a organització a la lluita.
- Suport implícit a una lluita existent. Lluites on la militància de la CUP ha participat de manera individual però amb un suport de l'organització ja sigui en la preparació dels esdeveniments o en la difusió i l'assistència a convocatòries.
- La CUP com a promotora de la lluita. Aquelles lluites que la CUP ha agafat com a cavalls de batalla sent l'agent promotor i d'impuls.

1.6. Àmbit internacional

Europa esberlada i en procés de fallida. Una oportunitat. Els últims esdeveniments a la UE operen com una oportunitat i reforcen el context polític obert a Catalunya. Ho fan, perquè la UE no només està desacreditada pel dèficit democràtic i la imposició de polítiques econòmiques exclusivament assentades en la reducció del dèficit, sinó que la UE palesa cada dia que és un projecte econòmic i polític sense massa futur. L'anomenat "brexit" i la negociació a mida de prebendes entre la UE i la Regne Unit (limitació de la lliure circulació de persones i exclusió dels estrangers dels serveis socials). Un "brexit" que, si es materialitza, trenca la UE i col·loca el procés independentista escocès damunt la taula i amb màximes opcions d'èxit; el fracàs de la política monetària expansiva; la gestió nefasta dels refugiats víctimes de la geopolítica Occidental; l'augment dels partits d'extrema dreta amb representació parlamentària i, en alguns casos, amb responsabilitats de govern com a Polònia o Hongria; l'eclosió social a França; el govern d'esquerres a Portugal; el

debilitament de l'eix París-Berlín, etc. Un cúmul de circumstàncies que col·loquen la UE en escac i en posicions de disgregació pel que fa a la tàctica política. Aquesta conjuntura es propicia perquè permet que el procés independentista català se sumi a les múltiples disruptions que tenallen la UE, i, per tant, dificulten pugui operar com un bloc monolític contra els nostres interessos i és propicia també per difondre el nostre argumentari contra la pertinència a la UE.

1.6.1 L'estat espanyol

L'Estat espanyol és, com tot el sud d'Europa, perifèria de la Unió Europea. Els partits dinàstics que s'han alternat al poder des del 1978, representen els interessos de la burgesia i de l'oligarquia de les multinacionals i les empreses de l'Íbex 35 sota l'atenta mirada de la Troika. Una elit funcional d'advocats i economistes de l'estat ha esdevingut el pont entre el poder econòmic i els successius governs de l'Estat. Un model de funcionament que se suma a un model d'estat, profundament jacobí, amb autonomies menors d'edat sempre tutelades, amb models radials de carreteres i aeroports, que té el seu corollari en una ciutat com Madrid que concentra la seu de 24 de les 35 empreses de l'Íbex, moltes de les no cotitzades i d'altres multinacionals.

En aquesta metròpoli, darrere l'excusa de la capitalitat, es dota cada any una partida de los Presupuestos Generales del Estado, anomenada "Servicios Centrales": un autèntic despropòsit que té la raó de ser per la concentració de poder i inversions a Madrid on té, com hem dit, la vida l'oligarquia de l'Estat. En aquest context, Izquierda Unida ha jugat un paper de suport crític del PSOE, tot gestionant les engrunes a la recerca d'un capitalisme de rostre humà. A partir del 2014, apareix un nou partit, Podemos, que cerca integrar al sistema el moviment del 15M; institucionalitzar els moviments socials i buscar una alternativa a l'aposta de les esquerres independentistes i anticapitalistes. A través de Podemos es renova i s'actualitza la proposta d'esquerres de l'Estat mantenint com a criteri la unitat de l'Estat i sense abanderar propostes anticapitalistes.

Tot plegat ens porta a concloure que la conjuntura, malgrat l'ascens de Podemos i les seves oportunitats, dibuixa un Estat presó de pobles que difícilment entomarà un procés de ruptura. En aquest sentit, l'aliança entre els moviments revolucionaris de les nacions sense estat continua sent imprescindible. A Euskal Herria hem de seguir teixint complicitats amb EH Bildu, sempre centrades a crear poder popular. Malgrat els resultats electorals de l'últim any, la sortida de la presó d'Arnaldo Otegi i el replantejament de la seva estratègia política continuen essent bases per a un projecte polític de futur. En aquest sentit, la candidatura d'Otegi a lehendakari a les eleccions de la tardor d'enguany pot cristal·litzar en l'obertura d'un front independentista majoritari a EH que retroalimenta el català i col·loqui l'Estat espanyol en una posició d'encara més blindatge polític i d'augment de la repressió. La falca basca i la catalana, poden gestar un escenari propici als nostre objectiu de la independència i la satisfacció dels interessos de les classes populars.

A Galiza, l'única proposta, més enllà dels companys de l'esquerra independentista gallega que no està subordinada a projectes estatals, és el BNG -bloc que conté també formacions anticapitalistes. Aquesta formació va patir una derrota -més petita a les municipals i més clara a les espanyoles-, però segueix treballant al carrer i també ha renovat la seva estratègia política. Teixir complicitats amb el BNG, mentre es dialoga amb Anova i es manté el treball amb el conjunt de l'esquerra independentista basca hauria de ser la nostra estratègia.

Pel que fa a Andalusia, la irrupció de Podemos ha estat un sotrac. La CUT, de Sánchez Gordillo, nominalment independentista i anticapitalista, va confluir amb Podemos a les autonòmiques, on té dues diputades. A les primàries de Podemos per a les eleccions espanyoles, Cañamero i Sánchez

Gordillo van donar suport a la candidatura anomenada Utopia y Dignidad, formada per la CUT i persones d'organitzacions de l'esquerra independentista andalusa, com Andalucía Comunista, Jaleo i SAT. Els resultats van ser bons, però la direcció de Podemos, des de Madrid, va imposar set dels vuit caps de llista, que són les persones que van sortir escollides i les qui, alhora, van deixar l'Esquerra Independentista andalusa sense diputades. Únicament una formació ha mantingut la tesi de construir la unitat popular des d'Andalucía, deslligant-se de Podemos: Nación Andaluza. NA, amb un discurs clarament anticapitalista, feminista i independentista, ha signat un acord estratègic amb el Sindicato Unitario per construir la unitat popular.

D'altra banda, a Canarias cal entaular relacions amb organitzacions de l'esquerra independentista i anticapitalista, com Alternativa Nacional Canaria i Unidad Nacional Canaria. La guspira del 'no' a l'OTAN l'any 1986, així com la de la lluita contra les prospeccions de Repsol, demostren un sentiment nacional que desclourà i al qual cal afegir tot el debat sobre la Unió Europea i aquestes illes properes al continent africà. Finalment, la lluita a la resta de nacions sense Estat també s'ha anat fent visible a través de moviments com Izquierda Castellana a Castilla, el Bloque Independentista de Cuchas a Aragó o Andecha Astur a Asturies.

2. Objectiu principal

Situar la desobediència i la unilateralitat al centre de l'acció política per aconseguir la ruptura nacional i social, és a dir la independència plena. Per això caldrà bastir una hegemonia sobiranista, en el sentit profund del terme, d'esquerres al país que ha de passar, sens dubte, per assolir també una hegemonia d'esquerres dins el bloc independentista.

L'objectiu principal és seguir avançant cap al ple alliberament del nostre poble. En el marc general de la candidatura a nivell de tota la nació, els objectius segueixen essent els mateixos:

- Construir un municipalisme d'abast nacional, que retorni els debats polítics i els àmbits de decisió al poble i al territori.
- Desenvolupar el projecte polític de la unitat popular i del contrapoder popular amb la perspectiva de fer evident el conflicte nacional i social en el que es veu immers el poble català fruit de la impossibilitat de decidir per sí mateix el futur polític i econòmic d'una forma democràtica, sense intromissions ni condicionants externs.
- Mantenir un programa de lluita i intervenció política, un espai polític propi i una pràctica política diferenciada de la resta de partits i plataformes polítiques del país, estretament vinculada als agents de l'Esquerra Independentista, i amb els moviments socials i els espais de la Unitat Popular.

Després del creixement massiu de l'espai municipalista de les CUP, els reptes i objectius de les candidatures a nivell local, són, entre d'altres:

- Acostar al treball organitzat i polític per la independència i el socialisme a àmplies capes de la població
- Detectar les problemàtiques que van sorgint en el poble i intentar treballar-les i donar-hi resposta
- Posar al descobert els vertaders mecanismes i interessos que s'amaguen darrera de les decisions polítiques o econòmiques de les institucions i que van en contra dels interessos de les classes populars.

En el marc del procés independentista viscut durant els darrers anys al principat de Catalunya i particularment en el marc de la derivada institucional d'aquest darrer any, l'objectiu central de la CUP a curt termini, pels propers dos anys, és convertir-se en l'agent polític clau i en la garantia per aconseguir la independència en el marc d'una República el més socialment avançada possible. Per satisfer-ho cal, d'entrada, canviar la perspectiva des de la que ens hem aproximat al moviment popular independentista, així com a la pràctica política duta a terme des del parlament. Això significa apostar per treballar intensament en el procés cap a la independència des de la perspectiva de considerar-lo un moviment popular i social de base que obre expectatives a curt termini que s'adeqüen de ple al nostre objectiu estratègic de la independència i el socialisme. No perquè s'estableixi un relació mecànica entre ambdues variables, sinó perquè la independència és la falca que permetrà esberlar, no només les estructures polítiques vigents, sinó també les econòmiques. Esberlar en el sentit d'obrir l'oportunitat de construir quelcom de diferent a allò que existeix ara: recuperar la política i fer-la pivotar al voltant dels interessos populars. L'assumpte polític més transcendent d'ençà la transició ens obliga a esdevenir protagonistes, influir i incidir des de dins per tal de denunciar d'immediat qualsevol temptació d'aturar l'avenç cap a la independència.

Alhora cal:

- Portar el procés sobiranista cap a l'intent de aconseguir els seus objectius, necessàriament vinculats a actes institucionals unilaterals i de desobediència a l'Estat Espanyol
- Preparar-nos per a una possible fallida del procés, deguda a la fallida de la via institucional a la independència.
- Consolidar un espai alternatiu potent i independent de qualsevol altra formació política, per continuar la lluita popular per la independència.

2.1. Com el materialitzem?

2.1.1. Línies treball: ruptura democràtica, procés constituent i construcció de la república

2.1.1.1. Per la ruptura

En el procés de construcció de la candidatura de la CUP-Crida Constituent, un conjunt d'organitzacions polítiques de l'esquerra independentista i anticapitalista, del municipalisme, i de l'esquerra del país vàrem acordar un marc polític que es basava en dos elements fonamentals:

- Cap procés d'independència i cap procés constituent no són possibles en el marc de la legalitat espanyola vigent: La Declaració Unilateral d'Independència seria alhora el mitjà i el desencadenant de la proclamació d'una Assemblea Constituent i de la construcció de la nova institucionalitat catalana, democràtica, horitzontal i popular.
- El procés de construcció de la República catalana, i el corresponent conflicte polític i democràtic amb l'Estat espanyol, requereix de l'articulació de majories socials àmplies i duradores. Aquestes majories només s'adheriran al projecte independentista si aquest va lligat a un projecte de país que trenqui amb el model econòmic i social vigent i en basteixi un de nou. Per això seria imprescindible l'aplicació d'un pla de xoc, que no només hauria de fer front a l'emergència social, sinó que hauria d'obrir les portes a processos de transformació més profunds.

Els 10 punts de «Per la ruptura amb el règim del 78, el capitalisme i el patriarcat: independència cap a la república catalana» van ser desenvolupats després en el «Full de ruta cap a la independència» de la CUP-Crida Constituent, i després també en el programa plebiscitari de les eleccions del 27 de setembre.

El document preveia:

- La formació d'un govern de ruptura nacional, social i democràtica que hauria de facilitar la proclamació de la Declaració Unilateral de Independència en cas de majoria parlamentària independentista, aplicar un programa d'emergència social basat en la prioritització de les necessitats socials per sobre del pagament del deute, impulsar un procés de desconexió respecte l'estat i la Unió Europea i treballar per garantir el màxim reconeixement internacional a la nova República
- L'impuls de les majories parlamentàries necessàries per a garantir els avenços nacionals, socials i democràtics
- L'articulació d'una mobilització popular sostinguda en el temps en defensa de drets socials amb l'objectiu de garantir que les institucions responguin a aquestes demandes a través de l'aplicació d'un programa d'emergència social
- Organitzar consultes populars sobre qüestions polítiques, econòmiques i socials de primer ordre (sobre el deute o les privatitzacions per exemple)
- Impulsar la desconexió institucional respecte de l'estat, generar les estructures claus de la República Catalana i fer campanyes de conscienciació i mobilització popular per facilitar el suport a aquest procés de desconexió
- Cercar el reconeixement internacional més enllà dels països de l'àmbit d'aliances de la UE i l'OTAN, perseguint no només aliances polítiques sinó també cercant finançament per a l'impuls inicial de la república
- Finalment, es reconeix la necessitat d'obrir un procés negociador amb l'Estat espanyol

El document de full de ruta també establia alguns criteris generals en relació al Procés Constituent. Es preveia la formació d'una Assemblea Constituent formada per càrrecs electes municipals i per representants d'organismes populars, que seria l'encarregada de redactar la Constitució de la República Catalana. El debat constituent s'articulava a nivell territorial a partir d'Assemblees Comarcals, i també estaria obert a la participació popular directa a nivell local.

En relació a l'articulació i la construcció dels Països Catalans el full de ruta preveia l'impuls de la vertebració de tot tipus d'institucions d'àmbit nacional, així com fer constar sempre l'objectiu de l'articulació del conjunt de la nació en totes les proclames, declaracions i textos jurídics que resultin del procés de independència i el procés constituent de la nova república catalana.

2.1.1.2. Balanç i actualització del full de ruta

Els resultats del 27S, les negociacions posteriors lligades al debat de investidura, l'acord entre Junts pel Sí i la CUP-CC, i finalment l'arrencada de la investidura, obliguen, en primer lloc, a fer un balanç crític i autocrític del compliment d'aquest full de ruta; en segon lloc, analitzar la seva interacció amb el full de ruta dels demés agents polítics i socials orientats cap a la independència i el procés constituent; i, en tercer lloc, redefinir el paper de la unitat popular i de l'esquerra independentista en el moment actual, amb la perspectiva de seguir avançant cap a la ruptura amb

els Estats espanyol i francès, i fundar la República Catalana, amb l'horitzó de la República dels Països Catalans.

Sobre la ruptura amb l'estat. La qüestió clau del plantejament de la CUP-CC és que no és possible un procés independentista sense la ruptura amb el marc jurídic i polític espanyol, i que per això només a través d'una Declaració Unilateral de Independència era possible impulsar un procés constituent i, alhora, aplicar un pla de xoc per fer front a l'emergència social. Segons el full de ruta, aquesta DUI necessitava d'una majoria independentista en vots i escons per a la seva legitimació: en el «Document de bases per un ampli acord polític i social per la independència, el procés constituent i un paquet de mesures d'urgència» aprovat pel Consell Polític de la CUP, i presentat públicament a Manresa el març de 2015, s'afirmava que la independència la decidiria una majoria de vots independentistes.

El full de ruta de Junts pel Sí contemplava una declaració d'inici del procés i l'elaboració de les lleis de la desconexió, incloent les lleis d'hisenda pública i de la seguretat social per una banda, i la llei de transitorietat jurídica per l'altra, durant la present legislatura i la seva aprovació al final de la mateixa. Segons aquest full de ruta, l'elaboració d'aquestes lleis precedeix la proclamació de la independència, les eleccions constituents, l'elaboració de la Constitució Catalana, el Referèndum Constitucional i la proclamació definitiva de la República Catalana.

En relació amb l'Estat, convé recordar que L'independentisme d'esquerres s'ha anat construint des dels anys 70 del segle passat sobre tres tesis fonamentals:

1. El poble català, les dones i els homes dels Països Catalans, no podrem construir una societat justa ni un model econòmic al servei de les nostres necessitats, ni assegurar la nostra pervivència com a poble sense accedir a la plena sobirania política.
2. L'estat espanyol heretat del franquisme és irreformable. No hi ha transformació social possible sense una Ruptura Democràtica respecte la seva arrel totalitària i uniformitzadora; i aquesta Ruptura passa necessàriament per la conquesta del Dret a l'Autodeterminació i a la Independència de les nacions ocupades.
3. A banda de la independència formal, la plena independència tan sols s'assolirà construint el socialisme; entès com la conquesta del poder per part dels sectors populars que, posant l'estat al servei de les necessitats col·lectives, haurà de dur a la democratització de l'economia i la fi de l'explotació i de les discriminacions.

L'anomenada "traïció dels líders" a través de la qual el conjunt de forces parlamentàries van donar cobertura a l'operació de transacció del franquisme en una monarquia borbònica que no qüestionava ni un sol dels pilars centrals de l'estat va dur l'independentisme a una estratègia inicial de Resistència, amb l'objectiu de denunciar i fer paleses les mancances democràtiques i socials del nou règim continuista.

Amb noves forces acumulades, amb l'evidència del fracàs del model autonòmic i de viure en un estat hostil als interessos objectius, quan no a la pròpia existència del poble català, i amb la intensificació de les agressions capitalistes contra el conjunt de les classes populars, s'han creat les condicions per passar a una estratègia de Ruptura amb els estats ocupants i les oligarquies i d'iniciar la construcció d'una República Catalana independent. Així, doncs, la qüestió clau del plantejament de la CUP-CC és que no és possible un procés independentista sense la ruptura amb el marc jurídic i polític espanyol, i, donada la conjuntura, una de les vies que més ens aproxima a aquest objectiu és la Declaració Unilateral de Independència, que no exclou la via referendària.

La CUP ha defensat històricament l'activació i la mobilització popular com a elements centrals de l'acció política d'un projecte transformador. És imprescindible introduir dinàmiques sostingudes de confrontació amb l'estat i d'autoorganització popular, més enllà de la celebració d'esdeveniments concrets, com les diades. Així, la implicació popular en estructures de mobilització i participació política, la construcció d'alternatives locals i de base, l'articulació de xarxes territorials i nacionals o l'impuls d'onades de mobilitzacions concretes, han de centrar l'acció política de la CUP també en allò que fa referència a l'independentisme en l'actualitat. Fer complir el full de ruta cap a la independència al govern de Junts pel Sí no serà possible només des de l'activitat parlamentària i, menys encara, des de la mera condició de minoria relativament necessària.

El procés independentista a Catalunya es troba avui atrapat entre les pantalles d'un procés que sembla que no hagi de culminar mai, l'anomenat processisme, i la pulsio independentista que malgrat mantenir-se, es troba en una fase de baixa mobilització més enllà de dates concretes, i en particular de l'11 de setembre. Des del 27 de setembre i, especialment, des de la investidura de Puigdemont, l'independentisme s'ha vist de nou atrapat en les dinàmiques i estructures exclusivament institucionals i parlamentàries.

El balanç que podem fer en el moment actual:

- **Declaració del 9N:** en el primer ple d'aquesta legislatura, el Parlament va aprovar una declaració, impulsada i amb suport de la majoria independentista, que donava per iniciat el «procés de creació d'un Estat català independent en forma de república», «l'obertura d'un procés constituent», el compromís del Parlament en l'adopció de «les mesures necessàries per a obrir aquest procés de desconnexió de l'Estat espanyol» i la no supeditació a «les decisions de les institucions de l'Estat espanyol, en particular del Tribunal Constitucional»; la Declaració contenia un annex amb compromisos per al futur govern destinats a «blindar drets fonamentals afectats per decisions de les institucions de l'Estat espanyol» en matèria de pobresa energètica, habitatge, sanitat, educació, llibertats públiques, administracions locals, refugiats, dret a l'avortament i en relació també al finançament d'un pla de xoc social i la gestió del deute. Lamentablement, Junts pel Sí entén aquesta Declaració i l'annex que l'acompanya com una concessió emmarcada en l'estratègia de cedir en aquest apartat a canvi de mantenir Mas com a President, com s'ha evidenciat en diverses declaracions a la premsa, i en la literalitat de les reunions de negociació. En diversos moments, a més, JxSI ha rebaixat el valor tant de la declaració com de l'annex per situar-los a nivell «d'accions simbòliques».
- **L'acord d'investidura:** basat en un acord de 5 punts que compromet bàsicament l'estabilitat parlamentària del govern i el compromís en votar juntament amb Junts pel Sí quan aquesta estabilitat estigui en perill. L'acord no defineix quins són els elements polítics sobre els quals es basa l'estabilitat, però en el context de la legislatura excepcional que ens trobem, la CUP-CC ha interpretat fins ara aquesta estabilitat com tot allò que permeti avançar en el procés de ruptura democràtica amb l'estat espanyol de les autonomies. A la pràctica, durant aquests mesos, l'acord d'estabilitat ha esdevingut una presó que encotilla el projecte rupturista i anticapitalista de la CUP, determinant equilibris que han limitat la capacitat d'iniciativa de la CUP, i en alguns moments, fins i tot donant suport a iniciatives contràries al nostre programa polític. A la pràctica, la CUP-CC es presenta com a soci d'un govern que no materialitza passes irreversibles cap a la ruptura i que duu a terme les polítiques pròpies del projecte social-liberal i privatitzador de Junts pel Sí.

- **Els límits de l'acció de govern:** Junts pel Sí no ha fet cap esforç pràctic i concret per aplicar la Declaració del 9N. Els treballs per les tres lleis de la desconexió semblen avançar (molt a poc a poc) però no sembla haver-hi cap voluntat real de ruptura i l'horitzó de la ruptura democràtica i la independència és encara llunyà – més enllà dels 18 mesos esmentats; per altra banda, el govern no ha aplicat cap mesura corresponent al pla de xoc.

El procés popular cap a la independència es troba avui en la disjuntiva de si avançar cap a la ruptura democràtica a través d'un procés de destitució de l'Estat espanyol, les seves velles institucions i els límits i les imposicions de l'austeritat neoliberal, o bé recloure's en l'autonomia en nom del principi de seguretat jurídica i caure en el processisme estàtic. En aquesta darrera via semblen coincidir la dreta independentista i l'esquerra estatalista espanyola, ambdós espais polítics en procés de refundació i reestructuració.

En aquest context, doncs, la CUP ha de plantejar, no només un full de ruta més o menys abstracte, sinó uns objectius clars i irrenunciables:

- **Cal portar l'autonomia al límit.** Cal forçar la celebració d'un Referèndum Unilateral sobre la independència que s'hauria de celebrar com a tard el gener de 2017. En cap cas es donarà suport a la celebració de noves eleccions autonòmiques que suposin afegir nous passos que dilatin el procés d'independència. No renunciar, doncs, ni a la unilateralitat ni al referèndum vinculant i clar que doni lloc a un mandat clar i inequívoc.
- **No farem cap concessió a les retallades ni cap concessió a les privatitzacions:** màxim compromís a negociar i arribar a acords per avançar cap a la independència, reforçant aquests terminis de compliment del pla de desconexió i de ruptura democràtica; cap concessió a la continuïtat de les polítiques d'austeritat – menys encara en nom dels límits de l'autonomia;
- **La CUP-CC no entrarà en cap dinàmica que suposi avalar uns pressupostos** que no es plantegin la desobediència clara i frontal en relació a les imposicions de l'Estat espanyol (topalls de dèficit, suspensió de lleis, suspensió de sistemes de recaptació), dels mercats financers (deute i interessos del deute), i que no es plantegin la reversió de les privatitzacions i les retallades dels darrers anys.
- **Cal que almenys 5 de les mesures de l'Annex de la Declaració del 9N es despleguin** en un termini de com a molt 3 mesos; i cal que totes estiguin desplegades en un termini de 6 mesos.
- **No farem cap concessió a l'autonomisme – ni d'esquerra, ni de dreta:** això vol dir a la pràctica, no renunciar a reivindicacions populars en nom de l'estabilitat parlamentària i de la gestió autonòmica; i, alhora, no regalar cap espai polític, ni cap reivindicació popular, a qui pretén fer-les valer sense estar disposat a posar els mitjans per realitzar-les.
- **Hem d'interpel·lar a totes les forces de l'esquerra i del sobiranisme** a superar l'autonomia i avançar cap a la república catalana dels drets polítics, socials i laborals:
  - cal cridar a les forces independentistes a no rebaixar els somnis en nom de la república ni del procés constituent, i menys encara en nom dels límits (polítics i financers) de l'autonomia
  - cal cridar a les forces d'esquerra a reconèixer que sota l'estat autonòmic, sota els límits de l'autonomia, no és possible assolir aquests drets polítics, socials i laborals; de

fet, cap d'aquests drets no poden ser assolits ni sota els límits de l'autonomia, ni tampoc, en l'exercici de la sobirania, en el marc d'una Unió Europea que delimita les polítiques públiques en el marc de la dictadura del deute i les polítiques d'austeritat

- **Hem de situar la desobediència en el centre de l'activitat política i institucional**, més enllà del discurs. Això implica retirar el suport a aquelles iniciatives o propostes que no apostin clarament per exercir la sobirania i no acatar les resolucions del Tribunal Constitucional.
- **Cal definir un procés constituent que permeti la participació popular amb caràcter vinculant**. Un procés popular previ a la independència ha de posar les bases de la futura República per tal d'encarar el procés constituent definitiu ja amb la plena sobirania. Sense ruptura no és possible el procés constituent.
- **Impulsar estructures, estratègies i dinàmiques de construcció nacional**, en els àmbits econòmic, social, polític i cultural, que desbordin els límits administratius de les comunitats autònomes i els estats, com l'Assemblea Municipalista dels Països Catalans, superant així la divisió política entre els diferents territoris dels Països Catalans.

En síntesi, la CUP ha d'ampliar la base de l'independentisme per l'esquerra i per això ha de tenir les mans lliures per fer oposició dura al govern, en la mesura que aquest no aposti per la ruptura democràtica i segueixi avalant la continuïtat de polítiques de retallades de caire autonomistes. L'acord d'estabilitat parlamentària amb JXSI suposa un obstacle a aquests objectius. La CUP-CC se n'ha de deslliurar per poder exercir la seva funció de dinamitzador de la ruptura independentista i d'una alternativa a les polítiques autonomistes, del neoliberalisme i del patriarcat.

2.1.1.3. Desplegament del Procés Constituent

És necessari el desplegament d'un procés constituent participatiu i de base en coordinació plena amb el treball a les institucions. És a dir, cal garantir la implicació i participació del màxim de persones i col·lectius lligats als moviments populars, les lluites socials i la societat civil per definir els principis rectors de la nova República, garantint-ne el seu caràcter de justícia social i radicalitat democràtica.

Aquest procés ha de tenir un doble objectiu: d'una banda aconseguir una constitucionalitat republicana radicalment democràtica i igualitària, i de l'altra treballar per la unitat i l'hegemonia dels sectors populars en el procés.

Conseqüentment, el procés constituent ha de tenir una base territorial, treballat en cada vila, barri i ciutat, i ha de reconèixer dels moviments populars, el sindicalisme, les lluites socials i les associacions de base.

Aquest desplegament, doncs, tan sols serà factible a través del reforçament de les organitzacions populars, de la mobilització i del protagonisme dels qui dia a dia lluiten i treballen en defensa del territori, l'educació, la sanitat, la igualtat de gènere, el dret a l'habitatge, la llengua i la cultura.

Alhora, caldrà articular mecanismes transparents i democràtics de refosa, que es podrien desenvolupar a partir del projecte Reinicia, i haurà de preveure la validació definitiva en un únic referèndum organitzat unilateralment per les institucions incipients de la República Catalana.

2.1.2. El treball amb l'esquerra institucional i amb les lluites polítiques i socials

Sobre l'esquerra institucional (parlamentària)

En els darrers anys s'han donat diversos canvis en la configuració dels blocs i partits polítics, especialment a l'esquerra. A les darreres eleccions al Parlament es va donar una situació nova que difícilment es repetirà. D'una banda, ERC va cedir al xantatge de CDC per presentar-se en una mateixa llista i es troba avui lligada de peus i mans en el mateix grup parlamentari i al govern. No obstant, les contradiccions entre ERC i les independents més alineades a l'esquerra, i CDC i el seu cercle d'influència, s'han fet paleses en diverses ocasions, si bé mai en una magnitud suficient com per posar en risc ni la coalició, ni el govern. Malgrat aquesta estabilitat de Junts pel Sí, ERC ha refusat reiteradament repetir la fórmula a les eleccions espanyoles en dues ocasions, deixant clara l'excepcionalitat de la llista del 27S.

D'altra banda, l'espai que venia ocupant ICV-EUiA es troba avui ocupat per CSQEP, una coalició entre aquests partits i Podem, que no compta amb el suport de l'espai d'En Comú. La recent victòria de BEC a l'Ajuntament de Barcelona i la preparació de la proposta d'En Comú Podem van fer que aquest espai renunciés a participar tant en la coalició CSQEP com en la campanya. Amb posterioritat, En Comú s'ha desmarcat en reiterades ocasions del grup parlamentari i ha deixat clar que ni participa ni es troba representat per ningú al Parlament de Catalunya. Així doncs, cal tenir en compte que si bé a dia d'avui la proposta d'En Comú d'articular un nou espai o partit a Catalunya té el suport i atenció d'ICV i EUiA, actualment els espais continuen diferenciats, especialment pel què fa al Parlament. En Comú mira d'aprofitar l'empenta dels resultats electorals del 20D i de les eleccions municipals per articular aquest nou espai, mentre que ICV-EUiA i una part de Podem continua amb la seva tasca parlamentària amb CSQEP. Es dona la particularitat que en el grup parlamentari continua tenint un pes molt important ICV, amb Coscubiela al capdavant, a diferència dels espais que ja comparteix amb En Comú.

Finalment, la CUP-CC va obtenir uns notables resultats obtenint 10 diputades que, mentre Junts pel Sí no canviï de parer, són necessàries per sumar la majoria absoluta al Parlament. Aquesta situació permet a la CUP marcar al govern i decantar votacions al Parlament, però alhora suposa una font de contradiccions, sovint inassumibles, especialment a causa del Pacte d'Estabilitat signat amb Junts pel Sí amb l'acord d'investidura.

Aquesta situació ha deixat a CSQEP, que va ésser un fracàs electoral, més si es compara amb els resultats d'En Comú, en una posició privilegiada. Sense possibilitat de sumar per a cap tipus d'alternativa i sense la necessitat d'arribar a cap tipus d'acord, CSQEP s'ha instal·lat en una situació còmode que li permet no embrutar-se les mans. A això cal afegir que es tracta d'una coalició que s'ha distanciat completament del debat entorn l'autodeterminació i el dret a decidir, situant la (im)possibilitat d'un referèndum acordat amb l'estat en contraposició a l'independentisme, a diferència del discurs que, malgrat sigui poc creïble, ha fet En Comú plantejant el referèndum com una sortida democràtica per a totes les opcions. Aquesta situació ha deixat a CSQEP aliena als principals reptes d'aquesta legislatura, amb via lliure per atacar qualsevol acord entre Junts pel Sí i la CUP.

En aquesta situació, la CUP ha de definir una estratègia, tant parlamentària com extraparlamentària, sobre les bases següents:

- La CUP ha de treballar per aconseguir un Govern que faci efectiva la declaració de ruptura del 9N. Caldrà intensificar tant pressions i fiscalització com col·laboracions i mà estesa per

aconseguir l'aplicació de mesures executives fonamentals com la creació d'una banca pública i una hisenda pròpia, l'articulació d'un cos de treballadores i treballadors públics, l'aplicació de mesures emanades de la legitimitat popular i la desobediència a les imposicions de la legalitat espanyola.

- La CUP ha de lluitar per un Parlament sobirà i insubmís. Cal forçar l'adopció d'iniciatives legislatives que garanteixin la desconexió i que sumin adhesions al projecte republicà donant resposta a les necessitats del nostre poble en temes fonamentals com habitatge i llei hipotecària, llei educativa, llei de salut, llei de seguretat i protecció social...
- Explotar les contradiccions existents a Junts pel Sí i engegar una dinàmica de treball i aliances amb l'esquerra parlamentària
- Establir canals de comunicació fluids amb l'espai d'En Comú, Podem i altres espais d'esquerres, amb l'objectiu de sumar-los al procés de ruptura i al procés constituent, així com explorar estratègies conjuntes de cara a la recuperació dels serveis públics i els drets socials.
- Treballar per articular una majoria social d'esquerres que pugui esdevenir hegemònica a curt o mig termini tant en un escenari de proclamació de la República Catalana com de prolongació de la situació actual.
- No sotmetre la nostra activitat parlamentària a les necessitats polítiques de Junts pel Sí ni del govern, sinó encaminar-la a condicionar les seves polítiques cap a l'esquerra. En cap cas es recolzaran, ni per activa ni per passiva, votacions ni mesures de caràcter antisocial, retallades, privatització de serveis públics, concerts privats, etc.
- Impulsar espais de debat, participació i mobilització per tal de combinar la tasca parlamentària amb la lluita al carrer, tot promovent lluites que es retroalimentin, situant el pes de l'acció política més enllà de les portes del Parlament on caldrà, sobretot, centrar-se en la lluita ideològica.

Per altra banda, i com a motor de la Unitat Popular que persegueix l'objectiu de la independència i la transformació social, la CUP ha d'emplaçar l'espai polític ampli d'esquerres que s'està vertebrant a Catalunya a l'entorn dels anomenats "Comuns". És un espai que no es declara independentista, però sí favorable al dret a l'autodeterminació, i per tant cal treballar-hi i emplaçar-los des de la Unitat Popular per tal d'assolir dos objectius:

- L'eixamplament de l'actual majoria social i parlamentària independentista.
- Vincular l'independentisme amb un programa clar de reivindicacions socials.

El treball d'acostament cap a aquest nou espai polític ha de ser en base a una política clara d'emplaçaments a participar del procés constituent-desobedient que ja s'està començant a gestar. Cal trobar els espais de lluita de base que puguin permetre'ns treballar amb tot aquest espai des d'una posició d'igual a igual.

Anticipant-nos en l'emplaçament permanent a aquest espai polític podem portar la iniciativa i desplegar una estratègia propositiva, engrescadora i integradora. La CUP posarà totes les eines perquè la República Catalana sigui una realitat el més aviat possible, i per fer-ho cal avançar en l'emplaçament a aquests sectors d'esquerres per a sumar majories a l'entorn del debat i desplegament del procés constituent català.

La CUP i les lluites populars. La Unitat Popular per a la construcció de la República

La Unitat Popular és el mecanisme que ens permet superar la falsa dicotomia entre lluita nacional i lluita social. Per altra banda, i al llarg dels darrers anys, s'ha posat de manifest que la lluita i la mobilització popular és un element imprescindible per condicionar i marcar l'agenda política institucional, així com per evitar possibles pactes polítics que facilitin un nou encaix amb l'Estat Espanyol.

Així, doncs, difícilment avançarem en marcs de ruptura sense una mobilització activa que tingui per objectiu la participació en marcs de debat constituents, mobilització i lluita social al carrer i la participació en la definició de la futura República.

Més enllà de la feina al parlament cal continuar treballant amb les TUP com una via àmplia de construcció de la unitat popular. A través de la TUP podem:

- Teixir aliances amb l'esquerra rupturista
- Articular un projecte rupturista des del punt de vista nacional, però també social i econòmic
- Generar espais de mobilització popular, de manera que el moviment de base ens condueixi a tenir el poble mobilitzat (generar musculatura política per empènyer el procés de ruptura)

Grups d'acció per la República

El procés independentista necessitarà accions mobilitzadores àmplies que permetin superar el bloqueig polític imposat per l'estat. La majoria independentista ha de començar a pensar i a preparar la confrontació democràtica amb l'estat espanyol per superar els esculls institucionals que sempre es trobarà. L'actual resposta de l'estat al procés independentista ve fonamentalment per dues vies: l'ofec econòmic de la Generalitat i la creació d'un clima de por entre els càrrecs electes i els treballadors públics en general. Davant l'estancament actual del moviment independentista, des de la CUP i la Unitat Popular en general cal passar a l'ofensiva, anticipar-se a l'Estat de forma organitzada, erosionant la seva posició política per causar-li més costos que no pas beneficis. Cal mobilitzar àmplies capes del nostre poble en favor de l'objectiu democràtic de la independència, desemmascarant el caràcter autoritari de l'Estat i superant la dinàmica estrictament institucional.

Perseguint aquest objectiu, des de la CUP es proposa començar a treballar de manera descentralitzada la creació de grups amplis d'acció a favor de la República catalana, que aglutinin a tots aquells sectors, partits i entitats favorables a la independència, per situar la confrontació poble català versus Estat espanyol al centre de l'acció política. Es tractaria grups d'acció que treballin de forma preventiva i, també, amb propostes de desobediència massiva no violenta davant els reiterats atacs que seguiran venint de l'estat espanyol contra el poble català.

Davant l'ofensiva estatal, cal organització popular per anticipar-s'hi i, també, combatre-la. Amb aquesta pràctica d'organització popular àmplia i estable s'afavorirà la unificació de la lluita per l'alliberament nacional i social. L'ofensiva de l'estat és contra ambdues: l'humiliació per una banda la fan mitjançant l'ofec en l'altra; i per tant, l'organització popular ha de facilitar la necessària unificació de lluites.

Aquests grups es construirien a nivell comarcal o territorial i tindrien els següents objectius:

- Accelerar el procés de ruptura amb l'estat espanyol i equilibrar.
- Posar en contradicció la via de la concertació i el pacte amb l'estat

- Generar un coixí de solidaritat i força entre amplis sectors del nostre país, tot practicant mètodes de desobediència no violenta (ocupacions d'edificis, talls de carreteres, bloquejos, etc.)
- Aplegar el màxim nombre d'independentistes disposats a assumir els riscos que la ruptura comportarà.
- En el camp de l'agitació i la propaganda, denunciant l'atzucac autonomista i les falses reformes, aprofundint en les contradiccions, generant un clima propens als postulats de ruptura i sumant voluntats a partir d'un discurs que doni resposta a les demandes ciutadanes.
- En el camp de l'organització i la mobilització, reforçant les entitats i plataformes sobiranistes i el seu caràcter combatiu, afavorint la coordinació de casals, ateneus i associacions cíviques i culturals i treballant per la implicació dels sindicats en el procés constituent i de ruptura.

Així mateix, es fa necessari replicar la repressió de l'Estat davant els avenços que fem en el procés de ruptura. Unes respostes que passen per aguditzar les contradiccions de l'Estat, per exemple, a partir de l'acció desobedient dels nostres càrrecs electes a les instàncies judicials espanyoles. Una proposta que ha d'anar acompanyada del retorn del protagonisme al conjunt de la societat i a les mobilitzacions populars per la independència que han de comptar amb el suport cupaire.

D'altra banda, el marc del debat del procés constituent i definició de la nova República ha d'esdevenir una eina de mobilització i conscienciació per implicar i vincular a la població en general i, els moviments socials en particular, al camí de la independència. Un procés que ens permet a la vegada teixir aliances (des de l'esquerra) i desenvolupar a nivell local processos de debat i articulació social a través de Fòrums Socials Constituents descentralitzats en el conjunt del territori. En aquesta línia cal cercar les complicitats a tots els nivells i sectors, cal que la teranyina sigui una sola lluita, que la gent de les marees, defensa del territori, col·lectius feministes comparteixin que la lluita per la independència forma part també dels alliberaments que tenim pendants. Un exercici que ajudi també a fer que la nova República no sigui un simple canvi formal de fronteres.

Pel que fa a la mobilització independentista cal prendre també la iniciativa per ajudar a desbordar des de l'independentisme popular les direccions dels partits d'ordre. Cal cercar campanyes de desobediència i de conquesta de sobiranes que siguin un missatge clar a l'Estat espanyol perquè entengui que és el poble català qui ha pres la decisió de governar-se. El municipalisme, les campanyes de desobediència i teixir aliances amb l'independentisme organitzat, especialment a nivell local, seran mecanismes útils per aquesta etapa.

Per aquest motiu, cal incidir en el moviment popular independentista sense prejudicis ni complexes, facilitant els mecanismes que permetin elaborar propostes polítiques adients per a cada situació que ens han de permetre assolir els nostres objectius polítics, enfortint la Unitat Popular i actuant com a dinamitzadors i propulsors de les mobilitzacions independentistes, omplint-les de contingut des de l'esquerra.

2.1.3 Construïm la República catalana ecològica i social

En el context actual, les mobilitzacions populars que s'han produït, especialment en els anys anteriors a la crisi econòmica que va començar al període 2007-2008, en contra de la destrucció

del territori i amb força i presència a nivell local i comarcal, reclamen un suport explícit des de l'esfera política que fins ara no s'ha produït de forma suficientment clara.

I més enllà del nostre país hi ha hagut una revifalla de les lluites ecologistes a nivell més global, un moviment ecologista que està prenent força davant de les amenaces globals del canvi climàtic i prenent consciència de la necessitat de coordinar-se a nivell nacional i internacional per fer front a l'ofensiva neoliberal responsable de malmetre el clima i de dissenyar grans infraestructures a nivell internacional que trinxen el territori i devasten ecosistemes. A diferents països europeus, al Kurdistan, a diversos països llatinoamericans i a d'altres parts del món, està augmentant la consciència global de que cal actuar per aturar el procés de degradació ambiental. Alhora l'ecologisme organitzat està treballant per a incorporar a cada país i/o bloc regional legislacions més avançades per fer front a les incessants agressions ambientals i socials del neoliberalisme global.

L'espai polític de la Unitat Popular està cridat a ser el punt de trobada de les lluites en defensa de la independència, la igualtat social i del territori i el clima, i coherentment, a participar-hi de forma activa. L'independentisme i el socialisme català han d'articular la crítica i l'acció contra les afectacions ecològiques que genera el sistema actual.

Amb l'assumpció d'un discurs radical i clar hem de possibilitar transcendir el discurs ambientalista "oficial" contemporani, que sota el paraigua del terme sostenible pretén mantenir la raó productivista i creixentista. Cal per tant fer possible la visualització de formes d'organització i models econòmics socioecològics alternatius, i que apostin decididament i sense complexos pel decreixement i el repartiment.

Fer decreixer les activitats econòmiques més agressives i lesives pel territori i el clima (indústries d'armes, nuclears, residus, energies brutes i fòssils, publicitat enganyosa i el consumisme acrític ..) alhora que es fan créixer les energies renovables, la cultura, l'educació i els serveis públics, el transport públic...ha de ser una prioritat per la CUP i el conjunt de l'esquerra nacional i internacional. Un major i millor repartiment de la riquesa generada, així com una reducció de la jornada laboral, ens ajudaran a construir una societat més respectuosa amb l'entorn, més cooperativa i solidària i sens dubte més eficient i feliç.

Moltes de les propostes que des de les CUP estem proposant com alternativa al model capitalista són perfectament vàlides també des del punt de vista ecològic. Economia solidària, sobirania (autosuficiència) alimentària, sobirania (autosuficiència) energètica, "bon viure", monedes socials, economia feminista, igualtat social, economia del bé comú, antiutilitarisme, bioeconomia, justícia ambiental, i d'altres constitueixen propostes i/o conceptes que s'articulen en el punt de trobada entre ecologia i socialisme.

Cal aprofitar l'oportunitat que ens brinda la construcció de la República Catalana, per situar al centre del debat constituent un enfocament que combini l'ecologia i el socialisme per abordar les relacions entre societat i recursos naturals i entre grups socials i diferents nivells d'accés a aquests recursos. En el camí de la fundació d'un model de República Ecològica Catalana, doncs, hem d'implementar un discurs estratègic que incorpori les reivindicacions i la perspectiva ecologista i que discorri transversalment per totes les seves manifestacions de forma que l'ecologisme esdevingui un altre fil roig del nostre relat, mentre teixim complicitats amb els moviments ecologistes en defensa del territori i el medi ambient.

2.1.4. Construïm una República desmilitaritzada

L'any 1982 l'Estat espanyol va ingressar a l'OTAN de la mà de la UCD. El 12 de març de 1986 el govern del PSOE va convocar un controvertit referèndum¹ per ratificar-ne, o no, la permanència. El resultat va validar l'opció defensada pel govern. A Catalunya, però, va guanyar el «NO».

La nostra societat s'ha caracteritzat per la capacitat de mobilitzar-se de forma inequívoca cap als seus objectius amb eines i estratègies no-violentes. Només cal recordar la multitudinària manifestació del 10J del 2010, les diades de l'11 de setembre dels darrers cinc anys i les diverses mobilitzacions de caire nacional i social arreu dels Països Catalans.

En l'àmbit antimilitarista esmentar tres exemples significatius:

1. El moviment anti-OTAN va assolir una enorme capacitat mobilitzadora obrint el debat d'un dels puntals tabú hereus de la dictadura: l'exèrcit.
2. Des de finals de la dècada dels 80 fins a la suspensió del servei militar obligatori el desembre de 2001, la campanya d'insubmissió a la mili i a la prestació social substitutòria va esdevenir, probablement, una de les lluites de desobediència civil organitzada – d'enfrontament directe amb l'estat– més contundents i significatives dels darrers temps.
3. L'any 2003, la plataforma "Aturem la Guerra" va coordinar les mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq, organitzant la històrica manifestació del 15 de febrer que va aplegar més d'un milió de persones.

En el nostre programa electoral de les passades eleccions al Parlament de Catalunya (27/09/15) s'especifica: «La CUP-Crida Constituent rebutja formar part de la Unió Europea, l'Euro, l'OTAN i l'Euroexèrcit. Promourem el tancament de totes les bases militars i la construcció d'una societat que potenciï la cultura de la pau, la cooperació i la solidaritat internacionalista. Combatrem el feixisme, el racisme i la xenofòbia.»

Els exèrcits tenen, a més dels seus objectius més patents, la missió de ser una eina de control social i esdevenir garants de l'ordre establert. L'article 8 de la Constitució espanyola especifica: «Las Fuerzas Armadas, constituidas por el Ejército de Tierra, la Armada y el Ejército del Aire, tienen como misión garantizar la soberanía e independencia de España, defender su integridad territorial y el ordenamiento constitucional.»

Des de la CUP hem de saber canalitzar i potenciar el debat entorn la fal·làcia de la necessitat de tenir exèrcit en una futura República. I contrarestar i revertir aquest discurs, cada cop més incisiu. Hem d'aportar un argumentari transformador que capgiri el concepte «d'enemic» i que aposti per eines diplomàtiques en la resolució de conflictes entre pobles. La perversa cursa armamentística és una despesa contrasocial. Si la pau impera, és innecessària. Les conseqüències de la guerra són la mort, la destrucció, l'esfondrament econòmic i l'exili forçós de qui la pateix.

També cal reforçar i implicar-se en les lluites contra la militarització de la societat, com són: la presència militar en espais educatius, de lleure, en parcs naturals o en diversos àmbits de les nostres vides i del territori.

2.1.5. Aliances: en el camp local, nacional i internacional; com articulem la nostra política d'aliances a nivell de forces polítiques i a nivell de moviments populars

Arreu dels Països Catalans han anat brollant moviments socials que reivindiquen, des de diferents vessants, la construcció nacional. L'any 1961, naixia Òmnium Cultural, una entitat clau en la conscienciació nacional durant la foscor del Franquisme. És l'entitat que quasi 50 anys després del seu naixement va organitzar la manifestació de juliol de 2010 que representa l'inici d'aquesta etapa de creixement exponencial de l'independentisme a Catalunya. Poc després neix l'Assemblea Nacional Catalana amb objectius molt clars de lluitar per la independència tot creant assemblees locals i a través d'eines com la pedagogia i les mobilitzacions. Ambdues entitats han estat les responsables d'organitzar les manifestacions populars més grans de la història de Catalunya en els últims quatre anys. En aquest període han sorgit les entitats independentistes següents: Feministes per la Independència, Súmate i Sí amb Nosaltres.

Al País Valencià trobem entitats com Acció Cultural del País Valencià o Escola Valenciana. A les Illes, l'Obra Cultural Balear, l'Assemblea de Docents o l'Assemblea Sobiranista de Mallorca. A la Catalunya Nord, amb la Federació d'Entitats en Defensa de la Llengua i la Cultura Catalanes (Casals, entitats de cultura popular i de lleure, ràdio i ensenyament en català, ANC,...), així com altres col·lectius existents al territori en l'àmbit social (sense papers, feminista, antifeixista, etc.). A la Franja, la Institució Cultural de la Franja de Ponent. Fora del Principat, aquestes entitats fan resistència cultural i lingüística i parlen del dret a decidir.

Al Principat, la CUP, en el marc del procés constituent, hem de posar-nos a treballar al costat de l'ANC, Òmnium, Súmate, Sí amb Nosaltres i Feministes per la Independència per crear, juntament amb els moviments socials, polítics i anticapitalistes, fòrums socials constituents a cada poble, vila o ciutat per procurar que:

- Es recullin aportacions individuals o col·lectives sobre la futura constitució
- Es mobilitzin contra les retallades i per la millora de la qualitat dels serveis públics
- Es mobilitzin per plantar cara a les accions de l'estat, siguin locals o al conjunt del territori
- Actuïn com a mecanismes de pressió al Parlament en la seva feina institucional del procés constituent
- Sigui un procés de baix cap a dalt, popular i participatiu

Des de la CUP partim de la premissa que és l'hora del poble i que cal obrir un debat important amb els moviments populars independentistes i els moviments socials. Un debat que impliqui l'exigència al Parlament que es tiri endavant el mandat popular: ruptura, procés constituent i pla de xoc social.

Així mateix, cal aprofitar el moment de construcció política per reflexionar plegades amb les entitats sobiranistes i els moviments socials i polítics sobre els següents aspectes:

- El paper de la UE envers la realitat catalana
- El paper de la Troika amb els països perifèrics de la Unió Europea
- El paper de la UE amb les refugiades

A la vegada, en el camí del reconeixement i construcció real de la República Catalana d'una banda, i de la configuració d'un projecte alternatiu a l'Europa del Capital fonamentat en la democràcia, la justícia i la cooperació dels pobles d'Europa i la Mediterrània, plantegem les relacions internacionals a diferents nivells:

El Govern i el Parlament de Catalunya han de desplegar una política de relacions multilateral, lliure de prejudicis ideològics conservadors i que busqui el reconeixement de la República Catalana i la Cooperació entre aquesta i diferents estats.

Finalment, la CUP i l'independentisme d'esquerres haurien de prioritzar el treball en comú i les relacions amb organitzacions i moviments de nacions en una situació similar a la nostra, com Euskal Herria, Escòcia o Irlanda, sense deixar de banda el treball amb organitzacions independentistes i/o d'esquerres de tot l'arc euro-mediterrani.

2.1.6. Desplegament polític als Països Catalans

En tot aquest procés obert de debat, mobilització i poder constituent, des de la CUP haurem de procurar buscar les fórmules per avançar conjuntament amb tots els territoris dels Països Catalans, defensant la territorialitat completa mitjançant el dret a l'autodeterminació dels Països Catalans, cap a l'assoliment dels objectius polítics comuns, que són l'alliberament nacional dels Països Catalans i la transformació social cap a una societat igualitària, socialista i en equilibri respectuós amb l'entorn, a nivell local, nacional i global.

Per fer-ho, el treball municipal, i la creació d'estructures d'autoorganització i decisió a nivell de barri i municipi és **un objectiu estratègic**. El municipalisme és una de les columnes vertebrals de la construcció de la unitat popular - en tant que l'organitza a nivell de masses, però sobretot a nivell territorial - entesa com un projecte polític rupturista i anticapitalista contraposat a la legalitat de les institucions europees i els estats opressors espanyol i francès, i als partits polítics i sindicats que hi participen. Una aposta estratègica per a la construcció nacional i la transformació social que entronca amb la tradició política i cultural de les classes populars catalanes, centrada en el municipi i el seu entorn territorial més pròxim. **Des d'aquesta perspectiva entenem que el gèrmèn de la nostra sobirania popular comença en els espais de contrapoder polític municipals que sapiguem generar.** Aquests espais són estructures de legalitat pròpia i diferenciada per al poble català. En conseqüència, els càrrecs electes esdevenen (primers) representants d'aquesta nova legalitat, d'aquesta nova realitat democràtica que s'ha d'esdevenir a mesura que anem avançant en el procés d'alliberament.

Cal treballar des de les nostres assemblees amb i per al poble, **apostant per la democràcia popular, per l'autoorganització i no per la institucionalització**, procurant no esdevenir la dissidència integrada al sistema, ni satel·litzant les organitzacions i moviments socials amb els quals ens relacionem.

Així doncs, en el marc de cada territori cal prioritzar:

- **L'Elaboració d'un programa de lluita i intervenció política**, sobre la base de la declaració de principis, de la línia ideològica i dels objectius estratègics i tàctics, de les realitats conjunturals pròpies i des de les aportacions de les candidatures municipals, que són les que finalment el proposen i l'expliquen a qui es el seu veritable destinatari: els i les treballadores catalanes.
- **La creació i consolidació d'un espai polític propi**. La CUP ha de treballar per esdevenir el **referent de totes les persones independentistes i d'esquerres**, així com de totes les

lluites socials, polítiques i culturals del territori, a partir del treball en xarxa en peu d'igualtat amb tots aquests sectors, i amb l'objectiu d'incidir en les classes populars i fer-les participants el projecte global d'alliberament que defensem.

- **Mantenir una pràctica política diferenciada.** Fomentar el treball en xarxa, principalment amb les organitzacions de l'esquerra independentista, els moviments socials i el municipalisme alternatiu. **Promoure l'autoorganització popular és un objectiu de la CUP.** Cal dotar-se d'una estructura, que partint de la seva autonomia organitzativa i política, sigui suficientment dinàmica, permeable i integradora com per recollir i articular les potencialitats militants de tots els sectors polítics i socials que li donen o li puguin arribar a donar suport
- **L'Impuls i creació d'estructures populars independents, autogestionades i autoorganitzades,** propostes d'acció no institucional, és a dir, línies de treball que no passin o no acabin necessàriament per la "solució legislativa", que les candidatures puguin desenvolupar directament en el poble o, millor encara, juntament amb el conjunt de l'esquerra independentista i dels moviments socials del poble o comarca.
- **Cal seguir fent l'aportació discursiva, teòrica, pràctica i econòmica amb marc territorial de Països Catalans** creant, donant suport i participant a totes aquelles iniciatives polítiques, culturals, esportives i socials que promoguin l'autoorganització de la unitat popular i de la construcció de teixit associatiu dins els moviments i les lluites socials a nivell nacional ja que tan sols així reforçarem la identitat pròpia arreu dels Països Catalans.

La CUP parteix d'una aliança estratègica amb l'esquerra independentista i amb els protagonistes del projecte d'unitat popular: els i les treballadores i les classes populars dels Països Catalans.

La CUP desplega el seu camp d'aliances estratègiques en els tres àmbits que conformen el seu espai polític: **l'esquerra independentista, el municipalisme alternatiu i els moviments socials.**

- **Esquerra independentista-** Cal que la CUP s'impliqui en els espais compartits de l'esquerra independentista, amb l'objectiu de contribuir a modelar-los i estructurar-los, alhora que fer-los servir com a espais de coordinació política per a generar discurs, discutir objectius i acordar campanyes. La CUP ha de ser la candidatura de l'esquerra independentista. La CUP guanya, si també guanya el conjunt de l'esquerra independentista.
- **Municipalisme alternatiu-** El municipalisme d'unitat popular és un projecte que compta amb un ampli consens en els moviments socials i les esquerres rupturistes i que s'ha materialitzat també en nombroses candidatures populars. La CUP té una aliança estratègica a desplegar amb les candidatures municipalistes del país. La CUP ha de ser l'espai municipalista dels Països Catalans. La CUP guanya si també avança el municipalisme.
- **Els moviments socials** despleguen fòrums i campanyes conjuntes, en els quals la CUP hi hauria de participar. Cal tenir en compte, però, que la CUP no fa política partidista, sinó partidària; per tant, la CUP han d'evitar caure en el joc que els altres partits fan d'utilitzar els moviments socials per tal de treure'n profit partidista i tenir-los controlats. La CUP guanya si es reforcen els moviments socials.

A banda, i més enllà d'aquests tres àmbits d'aliances estratègiques, al País Valencià trobem entitats com la Plataforma pel Dret a Decidir, Acció Cultural del País Valencià o Escola Valenciana; a les Illes, l'Obra Cultural Balear, l'Assemblea de Docents o l'Assemblea Sobiranista de Mallorca; a la Catalunya Nord, la Bressola o Òmnium Cultural; i a la Franja, la Institució Cultural de la Franja de Ponent. Fora del Principat, aquestes entitats fan resistència cultural i lingüística i parlen del dret a decidir. En aquest sentit la CUP tindrà com a prioritat habilitar espais de col·laboració i coordinació amb aquestes entitats amb l'objectiu d'enfortir la consciència nacional i la lluita pel dret a decidir.

Finalment, la CUP ha de plantejar-se la proposta política d'una **Assemblea Municipalista dels Països Catalans**, com a institució pròpia de sobirania nacional i exercici de contrapoder popular. Haurà de comptar amb un suport i una implantació territorial realment d'abast nacional i ha d'anar més enllà d'una assemblea de regidores i regidors dels Països Catalans.

Hauria de recollir i aglutinar tots aquells espais que realitzen un treball municipal en clau rupturista ja sigui des de les institucions o, sobretot, des dels seus teixits polític, econòmic i cultural, amb la finalitat d'impulsar iniciatives que vagin en la direcció de construir alternatives concretes i de futur al capitalisme en molts àmbits diferents.

La CUP es compromet a dinamitzar el Comitè Promotor i a dotar-lo de recursos materials (econòmics, humans, de difusió, de formació, etc). El comitè promotor estarà integrat per persones d'arreu dels Països Catalans buscant sempre un equilibri en la composició a fi que el pes institucional que pugui tenir la implantació del gruix de les candidatures d'unitat popular no pugui fer virar el projecte en clau regional o merament institucional.

2.2 Possibles respostes de l'estat espanyol. Com les encarem

L'Estat espanyol ha demostrat històricament la seva intolerància vers la diferència, la diversitat i la dissidència. D'exemples n'hi ha molts i diversos. Des de l'arribada de Felip V, el seu Decret de Nova Planta i la conversió de Castella com pal de paller de les institucions a l'intent de reprimir políticament, ja en democràcia constitucional, qualsevol proposta relacionada amb el dret efectiu a l'autodeterminació. Es tracta, doncs, d'un projecte centralista i uniformitzador que pretén imposar una monarquia i una oligarquia que aspiren a tenir un poder absolut ara, a través del règim del 78.

En aquest context, és lògic esperar que com més practiquem l'exercici de les sobiranes, més resposta repressiva hi haurà per part de l'Estat. Una escalada que vindrà legitimada pels mitjans de comunicació públics i privats espanyols que, des de fa anys, procuren deslegitimar qualsevol moviment que posi en risc els ciments de l'actual model d'Estat. Caldrà, doncs, tenir una resposta comunicativa, transparent i informativa que pugui arribar arreu, a totes les llars catalanes i de la resta del continent. Una resposta que també faci front a l'estratègia de la por que promouen els actors que defenen l'status quo i que es basa en arguments fal·laços sobre economia, nacionalitat, pensions o relacions internacionals. La CUP haurà de centrar part de la seva pràctica política en aquest combat tant propi del segle XXI. I ho haurà de fer modulant l'argumentari, amb agilitat, treballant al carrer lluita a lluita i desemmascarant-los tantes vegades com sigui possible.

Pel que fa a l'estratègia judicial, la resposta haurà de ser doble. D'una banda, la desobediència, no reconeixent l'autoritat de l'Estat Espanyol, i de l'altra, i arribat el cas, amb recursos contundents per tal que, un cop el tombin, puguem recórrer al Tribunal Europeu dels Drets Humans i internacionalitzar la causa. Es tracta d'estratègies complementàries que hauran d'anar acompanyades d'un pla de comunicació i accions a nivell internacional amb els governs europeus,

els partits d'esquerres d'aquests i les formacions polítiques internacionalistes amb qui compartim espais arreu del món.

Així mateix, i en l'àmbit de l'asfíxia econòmica i d'infraestructures que pateix actualment el govern català cal buscar fórmules alternatives més enllà de pidolar el FLA i els deutes pendents. Ja hem dit que la creació de la Hisenda Catalana i la pràctica de l'objecció fiscal és un pas imprescindible a desenvolupar. Mentrestant, però, la CUP pot ajudar a buscar sortides i alternatives de caire cooperatiu, de creació d'espais de crèdit popular per a projectes socials i col·lectius que ajudin practicar sobirania sense Estat i que permetin lligar perfectament el procés d'alliberament nacional cap a la implementació d'un projecte social de país.

Finalment, i en el cas d'una possible suspensió de l'autonomia, hem d'aixecar la veu i dir que suspendre l'autonomia perquè la majoria del Parlament compleix el seu programa electoral és absurd. En una hipotètica suspensió, les nostres diputades no deixarien de ser-ho. Haurien de seguir-se reunint, i igualment el govern emanat d'aquest parlament. Reunir-se on sigui i com sigui, i denunciar una dissolució derivada d'un fet tan insòlit com complir la voluntat del poble expressada a les urnes.

Tot el que no sigui desobeir la llei espanyola (obeir la catalana) ens afeblirà i reforçarà l'Estat. Les situacions, en el moment en què vivim, requereixen respostes sense ambigüitat. És hora d'actuar com a estructures d'estat cadascuna de nosaltres, pensar i sentir-nos ciutadanes de la República i desconnectar de l'Estat espanyol. I fer-ho, sobretot, amb ajuda mútua, col·laboració i fermesa.

ANNEX 1

Situació de la CUP després de les eleccions municipals de 2015

149 Assemblees Locals (a gener de 2016)

165 candidatures a maig de 2015

Resultats locals 2015:

- 385 regidors
- 58 Consellers Comarcals
- 6 diputats provincials
- 9 consellers AMB

Assemblees Locals CUP. Cal diferenciar entre aquelles que varen presentar-se a les eleccions i aquelles que, o bé no van fer-ho o bé s'han format

1. AL (actuals) que es van presentar: 137 (algunes no existien a maig de 2015)

- 133 dins la coalició formal CUP-PA
- 3 com dins Agrupacions d'Electors: Tagamanent, Alt Congost (Aiguafreda), Montcada (Horta)
- 1 dins una candidatura que formava part de la coalició d'ERC-AM: Centelles

2. AL que no es van presentar: 12

- Amposta
- Arbúcies
- Lliçà d'Amunt
- Moià
- Mollerussa
- Olivella
- Palma
- Sant Hilari Sacalm
- Sant Vicenç dels Horts

- Santpedor
- Seva
- València

Quines coalicions vam fer? (les classificacions són fetes en base a la coalició central. A la majoria d'elles hi ha altres actors polítics coaligats)

1. Amb «independents» locals i propers consolidats

- Badia del Vallès (Alternativa d'Esquerres de Badia)+CAV
- Llinars del Vallès (MALL-CUP)
- Rubí (Alternativa d'Unitat Popular)+CAV
- Sabadell (Crida per Sabadell)+CAV
- Salt (IPS-CUP)
- Sant Boi de Llobregat (Gent de Sant Boi)
- Sant Pere de Ribes (UM9-CUP)

2. Amb Podemos:

- Badalona (Guanyem Badalona en Comú)
- Barberà del V. (Junttes x Barberà)
- Burjassot (Totes Amb Burjassot)
- Castellar del V. (Nosaltres Decidim Castellar)+CAV
- Cerdanyola del V. (Compromís per Cerdanyola)+CAV
- Ripollet (Ara Decidim Ripollet)+CAV
- Sant Adrià del Besòs (Sant Adrià en Comú)
- Santa Coloma de Gramenet (SOM Gramenet)
- Vallirana (Junts per Vallirana)

3. Amb Procés Constituent:

- Balaguer
- Corbera de Llobregat
- Sant Celoni
- Sant Cugat

- Santa Maria de Palautordera
- Vic (Capgirem Vic)

4. Amb ICV i/o EUiA:

- Caldes de Montbui (SOM Caldes)
- Vilassar de Mar (Babord)
- El Vendrell (Som Poble)

5. Amb Equo

- Tortosa (CUP-Alternativa Ecologista)

Coalicions analitzades per territoris (significatius):

1. Vallès Occidental

- 7 candidatures CAV (5 amb CUP a dins i 1 en construcció. Queda Badia del Vallès)

CAV (amb CUP a dins o integrades a l'AT): Sabadell, Cerdanyola, Barberà del Vallès, Ripollet (integrada a AT) i Rubí

CAV (sense CUP): Castellar (hi ha GdS) i Badia del Vallès

2. Barcelonès Nord

- 3 candidatures àmplies CABN (Barcelonès Nord). A hores d'ara totes 3 amb AL CUP a dins

CAB (les 3 amb CUP a dins): Badalona, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià del Besòs

Assemblees/Candidatures independents properes:

- Cornellà en Comú - Crida per Cornellà
- Alternativa d'Esquerres del Prat

Agrupacions d'Electors o partits locals als quals hem donat suport (sense anar a coalició CUP-PA)

- Puigpelat (Puigpelat Actiu)
- Mont-ral (Mont-ral Poble Viu)

- Vallmoll (Fem Vallmoll)
- Montseny (Tots per Montseny)
- Tagamanent (Assemblea de Tagamanent)
- Aiguafreda (Estimem Aiguafreda)
- Montcada (A.Mun Montcada)
- Vilajuïga (APV)
- Roses (Gent del Poble de Roses)

CUP-PA a pobles petits (sense AL al període electoral)

Comarques Gironines

- Agullana
- Beuda (alcaldia)
- Colomers (alcaldia)
- Darnius
- Mieres (alcaldia)
- Sils
- Ordis (alcaldia)
- Susqueda (sense regidor)
- Tortellà
- Verges (alcaldia)
- Viladasens (escissió)

Maresme-Barcelonès Nord

- Alella

Alt Ter

- Sant Pau de Segúries

Ponent-Pirineu

- Bellmunt d'Urgell
- Cava (sense regidor)
- Maials
- Pont de Bar (sense regidor)
- Tarroja de Segarra

Catalunya Central

- Borredà
- Castellnou de Bages (sense regidor)
- Mura (sense regidor)

Penedès-Garraf

- Castellfollit de Riubregós (sense regidor)

Camp de Tarragona

- L'Argentera (sense regidor)
- Prades (sense regidor)

Regidors independents altres llistes

- Calders: regidor a llista AM (ERC)
- Centelles: regidor en llista d'ERC (coalició)

Municipis sense regidors: 17

- Almàssera
- Bellmunt d'Urgell (sense AL)
- Biar
- Castellnou de Bages (sense AL)
- Cava (sense AL)
- Gavà
- L'Argentera (sense AL)
- Lloret de Mar
- Mollet del Vallès
- Mura (sense AL)
- Pineda de Mar
- Pont de Bar (La Seu d'Urgell)
- Prades (sense AL)
- Sant Joan Abadesses
- Sant Joan Despí
- Susqueda (sense AL)

- Tordera (sense AL)

GOVERN i OPOSICIÓ

31 - candidatures a govern / 116 candidatures a l'oposició

22 - tenen o tindran l'alcaldia (alternances)

9 - formen part d'equips de govern sense tenir alcaldia

11 - governs amb majoria absoluta (comptant AE Tagamanent - Celrà, Colomers, Els Guiamets, La Vilella Alta, Mieres, Navàs, Ordis, Verges, Viladamat, Viladasens)

4 - majories relatives amb alcaldia. 3 sense acords de govern (Monistrol de Calders, Berga, Ripollet) i 1 sí (Capellades)

7- alcaldies per la via de pactes (Argentona, Badalona, Cerdanyola del Vallès, Soriguera, Sant Martí Sarroca, Sabadell, Artés)

9 - participacions equips de govern (Cardedeu, La Bisbal d'Empordà, Sort, Calldetenes, Barberà del Vallès, Sant Pere de Riudebitlles, Beuda, Mollet de Perelada, Salt)

Coalicions de govern (no excloents)

13 coalicions amb ERC

3 amb CiU

2 amb el PSC

2 amb ICV

2 amb independents locals

ANNEX 2

Anàlisi de situació electoral a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

El 15-M va marcar de manera important la política municipal tant a Barcelona com a la resta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Tot i que l'Esquerra Independentista va participar del 15-M i va tenir presència a les mobilitzacions posteriors, seria agosarat dir que es va produir atracció d'aquestes lluites cap als postulats de l'Esquerra Independentista, tot i que sí que va servir per legitimar-la com a moviment de lluita. Davant d'aquesta situació, i aprofitant la sinergia creada arran de la participació conjunta en les diferents mobilitzacions i plataformes sorgides arran del 15M la CUP de Barcelona va iniciar la Trobada Popular Municipalista amb la intenció de construir una candidatura àmplia, independentista i rupturista per entrar a l'ajuntament de Barcelona. L'aparició mediàtica de Guanyem Barcelona amb l'Ada Colau al capdavant va fer sorgir una ona de candidatures semblants arreu de l'àrea metropolitana. Tot i així, a excepció de Barcelona ciutat, allà on aquestes candidatures van incorporar ICV els resultats posteriors van ser bastant semblants als obtinguts per ICV a les eleccions municipals de 2011.

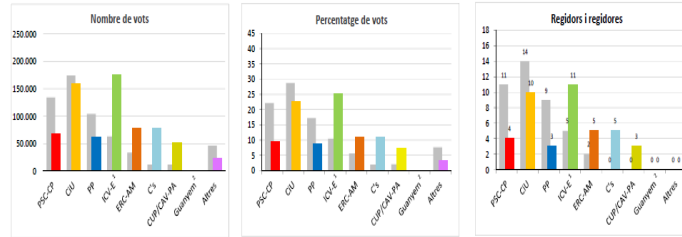
Tot i la complicada situació electoral que suposava competir dues candidatures que als ulls de la ciutadania tenien força semblança, i el fet que BeC estigués encapçalada per una figura d'alt contingut mediàtic, ben valorada per la ciutadania i els moviments socials, la CUP - Capgirem Barcelona va treure uns resultats històrics aconseguint 3 regidors, molt per sobre de les expectatives. En d'altres localitats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la CUP per si mateixa o mitjançant candidatures ciutadanes que impulsava o participava ha obtingut representació en 15 dels 36 municipis que la conformen. D'aquestes, que es presentaven sota el paraigua de Poble Actiu, n'hi ha 3 que estan liderant governs (Badalona, Cerdanyola i Ripollet) i una altra que forma part de l'equip de govern a Barberà del Vallès. Així mateix, a Santa Coloma de Gramenet, Corbera de Llobregat, Molins de Rei i Esparreguera som la principal força de l'oposició.

A la institució que porta per nom Àrea Metropolitana de Barcelona, el PSC té 31 consellers de 90, Entesa 15 (Només 5 són de Bec) i la CUP-PA 9 essent la 4 força. Actualment existeix un pacte de govern entre PSC- Entesa- ERC que gestiona un pressupost de 640 milions d'euros, en gran part aportat per l'Ajuntament de Barcelona. El control del PSC a l'AMB ha portat que mantingui el control absolut de la institució, i en les polítiques diàries de gestió es nota la mà del PSC i el segrest que té respecte de l'Entesa, per exemple la gestió de la vaga de Bus i Metro, o les subvencions milionàries a Fira de Barcelona encarregada de gestionar el MWC.

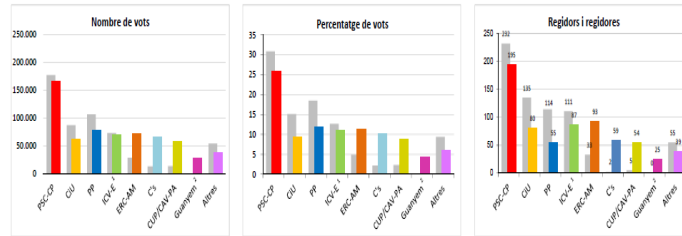

Resultats electorals 2011 i 2015. Gràfics de resum

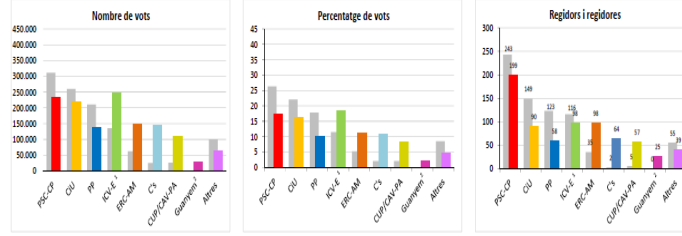
Barcelona

AMB sense Barcelona

Total AMB

1 ICV-E inclou a l'any 2015 les coalicions de Bada en Comú - Entesa i Barcelona en Comú - Entesa
 2 Guanyem no inclou a l'any 2015 les coalicions de Bada en Comú - Entesa i Barcelona en Comú - Entesa